

Diplomatė apie šventuosius

DR. JUOZAS VAISNORA, Chicago, Illinois

Simpatingoji „ponia ambasadorius“ Clara Boothe Luce, šaltai ir su nepasitikėjimu sutikta Italijoje ją paskyrus Jungt. Amerikos Valstybių ambasadoriumi, netrukus įsigijo visų simpatijos ir meilės. Ji parodė turinti ne tik diplomatinį gabumą tokioje atsakomojoje vietoje, bet ir moteriškos širdies, atjauniančios artimo skurdą, nelaimę. Savo dosnia ranka yra nušluostčiusi ne vieną ašarą, kurių Italijoje vargas ir skurdas taip gausiai išspaudžia iš vargšų akių. Jai net buvo prikišama, kad kartais sulaužydavusi diplomatės etiketą ir pasirodydavusi pirmoje vietoje kaip religinga katalikė, labdarė, o ne šalta, apskaičiuojanti diplomatė. Tad suprantama, kad jos atsaikymas iš Italijos buvo visų nuosirdžiai apgalvotas. Išvykdamas iš Italijos, tarsi atminčiai, paliko italams savo suredaguotą knygą „Šventieji, kuriuos mylime“ su įdomia pačios parašyta įžanga, kurioje atspindi šios nepaprastos moters dvasios polėkiai ir mintys.

Knygoje yra apie 20 atskirų straipsnių, skirtų tokioms pat skaičiui atskirų šventųjų, senų ir modernių, garsiausių ir charakteringiausių. Straipsnius rašė visa eilė anglosaksų literatūros žvaigždžių nuo Evelyns Waugh iki Bruce Marshall, nuo George Lamb iki Thomas Merton. Bet čia sustosime ties pačios redaktorės įžanga.

Kas yra šventasis

Kas yra šventasis? klausia Luce. Ir pati duoda tradicinį Bažnyčios apibrėžimą, kurio net daugelis katalikų nežino. „Šventasis yra asmuo, kuriam Bažnyčia dėl jo gyvenimo šventumo ir didvyriškų dorybių pripažįsta išskirtinę vietą dangaus karalystėje, ir kuris dėl to turi teisės būti tikinčiųjų gerbiamas kaip dvasinio gyvenimo pavyzdys, galintis užartiti juos pas Viešpaties sostą“.

Suprantama, kad šventieji neišsima visų dvasinių vertybių ir šventumo galimybių: šalia visų tokių pripažintų ir garbinamų yra daugybė nežinomų. Tačiau dėl šventumo tų, kurie yra Bažnyčios tokiais paskelbti, negali būti jokios abejonės. Ju vieta danguje yra apspręsta Dievo teismo, tačiau ju vieta žemėje dažnai apspendžiama žmogiskojo supratimo, kuris nėra pastovus. Dėlto laikurie šventieji yra labiau „populiarūs“, daugiau ar mažiau „aktualūs“, o kiti lieka mažiau žinomi. Tam yra gilaus pagrindo.

„Jokia žmogiška asmenybė negali atvaizduoti viso Kristaus, visų jo dorybių. Niekas negali prabilti, kaip prabilo Jis, kiekvienai žmogui kategorijai, kiekvienam laikotarpiui, suteikdamas kiekvieno amžiaus žmogui, gyvenančiam skirtingose aplinkybėse, pakankamai šviesos jo išganymui, Kristus buvo vienintelė pilna ir ryški šventumo šviesa, kuri kada nors priėmė žmogaus pavaldą.“

Šventieji visuomet suprato savo paskirtį kaip Kristaus sekimo formą, kaip atspindį jo šviesos. „Viešpats mus paskyrė būti atspindžiu ir pavyzdžiu, rašo šv. Klara savo testamente, ne tik visiems tikintiesiems, bet ir visiems, kurie tik gyvena šiame pasaulyje“. Tačiau iš kitos pusės šventieji skaudžiai juto tą nuotolį, kuris skyrė juos nuo būti „antruoji Kristumi“ (alter Christus). Jų kalbos ir raštai yra pilni savęs apkalbinimų; jie sakėsi esą „nenaudingi Kristaus tarnai“.

„Bijau Karaliaus akivaizdos ir Teisėjo sprendimo“, — tai pasakutiniai šv. Brandano žodžiai. Arba šv. Bernadeta: „Melski-

tės už mane vargšę nusidėjėlę“. O šv. Pranciškus, kai jo paties broliai buvo mustebinti jo šventumui, mušėsi į krūtinę ir šaukė: „Viešpatie, dangaus, žemės ir mano Dieve, aš esu padaręs tiek nusikaltimų ir nuodėmių, kad už visa tai esu vertas tik Tavo praeikimo“.

Akmenėlis didingoje mozaikoje

Analizuodama šventumo savo kakt, toliau Luce rašo: „Visa, ko kiekvienas šventasis su malonės pagalba tikėjosi atsiekti — tai laimėti ir pasisavinti bent truputį iš „neišmatuojamų Kristaus turtų“ ir, jais per visą gyvenimą maitinantis, apreiškinti kitiems jų nepaprastą vertę, kad būtų galima laimėti dangų.“

Šventojo paveikslas yra tik mažas akmenėlis didingos mozaikos, kurios dar niekas neatbailęs: Kristaus paveikslas. Visi šventosios žodžiai yra tik silpnas aidas to, ką Kristus pasakė ir kas buvo iš eilės surinkta evangelistų. Visa šventojo šviesa yra tik balzguna mėnulio šviesa, ro-

CLARE BOOTHE LUCE

danti į kitą didingą šviesos šaltinį.

Kaip Kristaus dorybių pasisavinimas iš šventojo pusės gali būti tik dalinis, taip lygiai dalinė yra šventojo paskirtis. Net šv. Jonas, tas mylimasis Kristaus mokinių, nepajėgė perduoti visų savo Mokytojo veiksmų, juo labiau atvaizduoti visų jo dorybių. „Yra dar daug ir kitų dalykų, kuriuos Jėzus padarė. Jei kiekvienas iš jų būtų atskirai parašytas, tai manau, kad ir visas pasaulis negalėtų sutalpinti tų knygų, kurios reiktų parašyti“. Šv. Jonas lygiai galėjo parašyti, kad Jėzuje buvo tiek dalykų (be aprašytųjų), kad, jei jie visi atspindėtų atskirus asmenyse, visas pasaulis negalėtų apimti visų šventųjų, kuriuose atvaizduotas pilnas Kristus.

„Kiekviena žvaigždė skiriasi nuo kitos savo spindėjimu“, — sako šv. Povilas. Kaikurių šventųjų šviesa spindi skaidriau negu kitų, o „sekančio pasaulio ritmai, spindi daugiau ar mažiau intensyviai pagal laikus ir epochas. Mūsų atominio neramumo ir nepasotinamo amžiaus žiemą laikurie autoriai labiau įsižiūrėjo į tą ar kitą žvaigždę. Jie buvo paprašyti pasirinkti šventąjį, apie kurį jie mielai norėtų rašyti ir kuris būtų tiek artimesnis jų pačių dvasiai, tiek atrodėtų aktualiausias moderniam pasauliui“.

Didžiųjų šventųjų antologija

Tokia yra kilmė tos nepaprastos knygos, kuri yra specialioji antologija didžiųjų šventųjų, parašyta žymių rašytojų.

Luce nepasitenkina vien tik pristatyti skaitytojams kitų darbų: ji pati įsigilina į atskirus klausimus, kurie jai atrodė aktualiausi ir kurie ją pačią labiau domina. Tuo būdu jos įžanga yra drauge ir visos knygos sintezė. Tai, ką rašo pvz. apie šv. Augustiną, geriau neparasytų nei mokytojas universiteto profesoriaus. Šv. Tomo Akviniečio asmenyje ji gūris ypatingai šventojo proto jėga ir jo argumentavimo stiprumu bei sugebėjimu

išgalvoti painiausių priekaištų, kad į juos atsakydamas galėtų dar labiau sustiprinti savo įrodymus.

Tomas buvo šventasis proto srityje: jis mylėjo protą, uoliai įrodinėjo priešingas savo argumentams tezes, jei tik tai buvo galima kiek nors pagrįsti protu. Iš tikrųjų argumentai, kuriais jis grindė savąsias tezes, buvo tokie stiprūs, kad jiems priešingi, neišlaikę kritikos, seniai liko užmiršti.

Mes gyvename šiandien intelektualinio netikrumo kilmate, „tiesos“ dviprasmiškume, skirtingame ir prieštaraujančiame „laisvės“ supratime. Gyvename laikais, kada vieno tiesą, kitam yra melas, kada „laisvė“ vadinama tai, kas kitam yra „vergijs“. Todėl yra neišvengiama — jei dar kovojama žodžiais, o ne bombomis — mesti sentimentus, o grįžti prie proto. Šiandien propaganda, tasai irracionalizmo instrumentas, pakeitė proto įrodymo, logikos argumentus. Šiandien matome, kaip Babelio bokštas, pastatytas mūsų laikų filosofų, sugriovė Tiesos Rūmus ir aplinkui matome tik griuvėsius ideologinio karo. Šioje kritiškoje būklėje didvyriškos ir kilnios šv. Tomo pastangos surasti Tiesą, kuri atneštų Laisvę, yra tragiškai aktualus mūsų laikams įspėjimas“.

Šventųjų aktualumas mūsų laikams

Toliau Luce rašo: „Esminis šios knygos uždavimas — apšviesti ir nurodyti kailių šventųjų „aktualumą“ mūsų laikams. Tikimės, kad šie šventieji, čia suburti ir drauge patys įrodys savo aktualumą. Misticizmas ir stebuklai, atgailos ir maldos yra bendrieji išrinktųjų reiškiniai. Bet tai yra paslaptingi elementai, kurie šaukiąsi į jautraus ir išmintingo teologo aiškinimą. Aš pasistengsiu pabrėžti tik tris bruožus, kurie turėtų būti aiškūs ir suprantami ne tik tikintiesiems, bet ir skeptikams. Pirmas: stebėtinai įvairumas ir nuostabus skirtingumas šventųjų eilėse. Antras: paradoksai ir prieštaravimai jų gyvenime. Trečias: pasaulis, kuriame jie tęsia savo misiją per amžių eilę“.

Paradoksalūs charakteriai

Išryškinti nepaprastą įvairumą, kurį pastebėjo šventųjų eilėse — karaliai ir karalienės, elgetos ir kareiviai, proto geniai ir nemokšos vargšai, avangardistai ir kliauzūros seserys. — autorė sako, kad „šventieji yra paradoksalūs charakteriai. Jie su džiaugsmu pakelia tai, dėl ko verkia matydami kituose. Sau pasirenka tokius kentėjimus, kurių netgi savo gyvenybės kaina nedrįstų padaryti kitiems. Randa turtus neturė ir laimė skausmuose. O rinktiniausi jų vaduojasi dieviškuoju paradoksu: „Kas praras savo gyvybę, ją atgaus...“ Jie ima raišiusiškai paradoksaliai patarimą ir logiškai eina iki paradoksaliausios pasekmės“.

Pagaliam šventųjų paskirtis prašoksta jų pačių supratimą, jų valią ir norą. Jie neužsimoja pakeisti pasaulį, o tik nori pakeisti save. Bet tuo tarpu jų šventumo išdavos yra be galo giles, ne kartą įsibrėžusios ir pakreipusios žmonijos istorijos keliu.

Keisdami save, pakeitė pasaulį

„Pirmieji krikščionių kankiniai, kaip Felicita ir Perpetua, kurie su džiaugsmu atsidavė žvėrių maistui Kolizėjuje, troško tik vieno dalyko: mirti su Kristumi, kad galėtų su Juo prisikelti. Jie būtų buvę labai nustebinti ir būtų tikrai netikėję, jei jiems kas nors būtų pasakęs, kad jų kankinystė yra skirta sugriauti seną ir galingą Romos imperiją su jos įstatymais, institucijomis ir papročiais.“

Elena Tumienė

KATARSIS

Aš išėjau į naktį juoda
Į tylų ir bežvaigždį sodą.
Sausroį sukepę mano lūpos,
Akmenis take valia parklupo.
Jaučiu, kaip gyslose jau džiūsta kraujas;
O Viešpatie, o Viešpatie, maldauju,
Kiek dar tremties dienų?
Kurio, kurio keliu?

Kaip ugnies stulpas dykumoje pasikėlė
Šventasis tėviškes laukų Rūpintojėlis,
Ir gestantį širdis nualpo gydančiam katarsy,
Kai tarė Jisai man žodžiu begarsiu:
„Tiesa, kad deginantis smelis sužeidė tau kojas...
Bet jeigu kelrodžiū šioj dykumoje
Aš pats gies tave stoviu, argi
Keliu pažadėton žemėn taip sunki?“
Kodėl, kodėl sudžiūvusi žolė rasota?
Kodėl, kodėl ji glosto mano veidą ašarotą?
Vanduo? Vanduo?! Gaivinantieji asarų šaltiniai
Pagirdo sielą ir atleidžia suveržtą krūtinę...
Aure, žiūrėkit tik juodoj naktį
Citrinus geltonuoja ir aprikosai kvepia medumi
Mažytis brolis kalibrėlis rado
Lovelę po lapotų stogu avokado,
Ir aš žaliuoju sodo kilmu
Ramiai į savo tremtinio namus grįžtu.

O kai ir vėlei sėję prie sukepusio asfalto
Pargriuvusių lenkiuos pakelti,
Aš drįsiai jai šnabžu:
„O, nebijok, brangi, mes einame tikru keliu.“

LOS ANGELES PAVASARIS

Kalnų viršūnėse pavasarinis sniegas
Liepsnoja sidabru;
Magnolijų žiedai, kaip baltos peteliškės miega
Po žalių lapų vainiku žaliu.
O rožės (jau tokia mada pavasarinė)
Apkarpė sau kasas. Išsidabinę
Perliniais vėriniais itališkieji kiparisai.
Pavasario vonias priiminėja godžiai,
Noriai
Ir rūpestingai plaua
Raupsuotą kiūną visą
Romantiškieji sikamora...
Tik lieknos palmės taip flegmatišškai
Lietutį snaužia... Javunų
Žiedėlių „rojaus paukštis“
Krauna.
Ir stiebiasi į augštį.
Kaip paprastai, pagal rutiną,
Nuo žemės sulčių pertekliaus sūtinę,
Išsiptę apsalę
Gelsvi veideliai
Anemiški, pavasariniai,
Pietinės
Kalifornijos citrinų.

Yra tikra, kad šventieji mažai rūpinosi pakeisti juos supantį pasaulį. Jie buvo perdaug užsiėmę rūpesčių pakeisti savo vidinį pasaulį. Jie nesijautė paskaiti reformuoti Cezarį, bet norėjo tik reformuoti pagal Kristų. Jeigu įsiekosime šv. Rašte teksto, kuris paaikšintų krikščionybės dvasios santykį su pasauliu, tai ji rasime pas šv. Povilą: „Dievas buvo Kristuje, kad suderintų su savimi pasaulį“.

Didžioji revoliucija

Šventieji buvo derintojai, ne revoliucionieriai. Tačiau jų pastangos per save vesti pasaulį prie Kristaus buvo didžiausia poilinė, kultūrinė ir ekonominė revoliucija, kurią kada nors žmonija yra mačiusi. Tai revoliucija, kuri vyksta ir šiandien ir prieš kurią šėlsta tironija, oligarchija, diktatūros ir vadinasis proletariatas, apšaukdamas šventuosius reakcionieriais ir karu kurstytojais.

Kiekviena idėja turi savo patdarinius. Tos dieviškos idėjos, kurios pripildė šventųjų protus ir širdis, turėjo ir turi savo išganingą veikimą istorijos bėgyje.“

Nenuostabu, kad Luce taip giliai įžvelgė šventųjų reikšmę visiems, o ypačiai mūsų laikams. Ji yra konvertitė. O konvertitai atranda katalikų tikėjime tai, ko mes dažnai nepastebime.

● Jurgis Navikevičius, MIC. Romoje baigia rašyti savo disertaciją apie tėvų marijonų vieles, kultūrinę ir ekonominę revoliuciją, kurią kada nors žmonija yra mačiusi. Tai revoliucija, kuri vyksta ir šiandien ir prieš kurią šėlsta tironija, oligarchija, diktatūros ir vadinasis proletariatas, apšaukdamas šventuosius reakcionieriais ir karu kurstytojais.

● Jurgis Navikevičius, MIC. Romoje baigia rašyti savo disertaciją apie tėvų marijonų vieles, kultūrinę ir ekonominę revoliuciją, kurią kada nors žmonija yra mačiusi. Tai revoliucija, kuri vyksta ir šiandien ir prieš kurią šėlsta tironija, oligarchija, diktatūros ir vadinasis proletariatas, apšaukdamas šventuosius reakcionieriais ir karu kurstytojais.

W. Witkus

Seni laivai atoslūgę

Kultūrinė kronika

● Elena Tumienė, mūsų skaitytojams pažįstama iš eilėraščių ir straipsnių literatūrinėmis temomis, davė pirmąją savo poezijos knygą „Karaliai ir šventieji“. Autorės literatūrinis brenimas siekia Lietuvą: ji Kauno universitete pradėjo literatūros studijas, jas tęsė Vokietijoje ir baigė Immaculate Heart kolegijoje Los Angeles mieste. Metus pati dėsiusi anglų kalbą ir literatūrą, gavo stipendiją ir dabar ruošiasi doktoratui. Periodikoje dažniau su savo poezija pradėjo rodytis, palyginamai, ne seniai, tik nuo 1954 m.

Ši jos poezijos knyga ateina su daugeliu formos ir turinio naujūmų. Kaip jau pati antraštė rodo, poetė čia susitelkia ne tiek savo vidaus išgyvenimais isakyti, kiek poezijos spalvomis tapyti portretus mūsų tautoje ir visoje žmonijoje išaugusių didžiųjų asmenybių. Čia mes randame įdomių tipų galeriją, kaip Barborą Radvilaitę, Lietuvos pirmoji karalienė Morka Birutė, Aldona Gediminaitė, Prūsų herojai ir herojės, Gražina, Emilija Platerytė, Pilėnų moterys, Marija Pečkauskaitė ir eilė kitų.

Poetė nori lietuviams parodyti šviesiam šventumo aureolui spindėjime mūsų tauriasias asmenybes, kaip Vydūnas (jo prašydama: „Kai ten Augščiausias Dieviškajam Parlamente/ Svarts mūs žemės kančią šventą./ Tu paprašyk šviežios ugnies aukurai Rambyne...), kun. Lipnūnas (apie kurį atsiliepa: „Tik milžinai temoka šypsodamies kovoti./ Tik tai šventieji gali taip šypsotis). Joninių naktį ji suveda draugę ir protėvij Rambyną daugybę mūsų istorinių asmenybių, prabildama jų lūpomis (pvz. Vydūnas perspėja: „Pasigailėtina yr to./ Kurs protėvių vėlėms trukdo pagerbt Augščiausiasį Esimą“).

Tačiau tuo poetės temų gausumas neišsibaigia. Ji moka iškalbingai prabilti didmiesčių temomis (pvz. „Kalifornijos azuonoje“: „Automatinis — plieniniai vabalai, / Miesto raudoni kraujo rutuliukai/ Tekla, skubai ir juda./ Ir didmiesčio širdy susigrūd...“). Daug stipraus lyrinio momento yra jos tokiuose nuosirdžiuose eilėraščiuose, kaip „Katarsis“. Vietomis poetė palinksta net į pesimizmą („Mano jaunų dienų pasaulis mišrė./ O aš jauna numird dar negaliu...“). Ji nuostabiai moka žodžiais tapyti gamtos peizažą, kaip eilėraštyje „Los Angeles pavasaris“.

Jos eilėraščių forma dvelkia naujumu. Čia daug vaizdumo. Pvz. nusakydama mirtiną tylą, kurioj sustingo protėvių vėlės, ji sumini, kad „net vorėlė neįsdrįsta mesti žemėn riešutėlio...“. Poetė kalba apie „patylinis nuo vilčių nupūstas ir nubrauktas dulkes“; ji „šiandien regi širdim kruvina kaip žydi žemės dykuma“.

Formos atžvilgiu nevengia nei kraštutinumų, sakysim — eilutės pabaigoje nukrėta žodžio skiemenį ir likusiu galu pradeda naują eilutę (Pvz. „Iš ežero Dubingių rūkas išbrenda/ Ir, kaip dvariškis, žemai nusilenkdamas, jis kviečia vakarą ir tamsumą į žemę...“).

Šis eilėraščių rinkinys ne eilinis, ir jis bus įdomus daugeliui poezijos mėgėjų.

Ados Korsakaitės paruoštos iliustracijos, nors neperanda ryšio su realybe, bet labai patrauklios ir modernizmas. Knyga turi 80 psl., išleido „Lietuvių Dienos“, kaina \$2.50.

● Dail. V. Jonynas nupiešė viršelį premijuotajam Pauliaus Jurkaus romanui „Smilgačių akvarelė“.

● Aloyzo Barono ir Nijolės Narbutaitės jungtuvės įvyko spalio 12 d. Chicagoje, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Nijolė yra Stefanijos (Mikalojaunaitės) ir Vytauto Narbutų duktė. Nijolės tėvas buvo Lietuvos kariuomenės karininkas ir žuvo 1945 metais nacių koncentracijos stovykloje Mauthausene. Su tuoktūvių apeigas atliko kun. dr. V. Rimšelis. Vaidžių pobūviui vadovavo kun. dr. A. Juška. Vaidžių metu sveikinimo žodį pasakė kun. P. Činikas, MIC, kun. A. Miciūnas, MIC, dr. P. Kisielius, red. L. Simutis, „Laivo“ red. kun. A. Ignatius, „Marian“ rė. Pr. Jančius, kun. P. Patlaba, I. Lozaitytė, agr. A. Baltrušaitis, inž. V. Naudžius, red. kun. K. Barauskas, red. I. Sakalas, St. Daunys, kun. dr. J. Prunskis, J. Valaitis ir V. Matkiūnas.

Nijolė Morton kolegijoje studijavo pedagogiką, šiuo metu dirba Western Tires įmonės raštinėje. Rašyt. A. Baronas ilgesni laiką dirba „Drauge“. Ši mėnesį pasirodys jo romanas „Mėnesiena“ ir knyga vaikams „Mėlynai karveliai“. Naujoji literatūra jaunavedžių pora apsigyveno 2242 S. 53 Ave., Cicero 50, III. Tel.: OLYmpic 6-2782.

● Dailininko Vlado Meškėno laimėjimas. Sydnejskio (Australijoje) lietuvių dailininko Vlado Meškėno portretas „Dailininko žmona“ buvo priskirtas prie dešimties geriausiųjų darbų „The Australian Women's Weekly“ žurnalo suorganizuotame tarptautinio masto meno konkurse.

Šitas milžiniško tiražo žurnalas kiekvienais metais skelbia konkursą motinos ir vaiko arba vaiko paveikslui nupiešti. Siemet žurnalas už geriausią įteiktą portretą paskyrė 1,500 svarų (apie 3,500 dolerių) vertės premiją ir papildomai dar 500 svarų (apie 1,200 dolerių) vertės premiją už geriausią įteiktą portretą, pieštą moters menininkės. Suprantama, kad tokios augštos premijos suvilioja menininkus iš viso pasaulio. Siemet konkursas dalyvavo 400 dailininkų iš 23 pasaulio kraštų. Premiją laimėjo žymus Australijos tapytojas William Dobell už įteiktą Hellenos Rubinstein (tarptautinės kosmetikos firmos savininkės, portretą).

Geriausios dešimt portretų konkurse paprastai yra atrenkami ir linojamoje parodoje išstatomi pailei visose svarbiausiose Australijos meno galerijose.

Turint minty tarptautinį konkursą charakterį, lietuvių dailininko darbo priskyrimas prie dešimties geriausiųjų yra dėmesio vertas faktas.

Australijos Lietuvių bendruomenės krašto valdybos suurodoje apžvalginėje lietuvių dailininko meno parodoje prieš ketverius metus dail. VI. Meškėnas laimėjo pirmąją premiją.

● „Katalikas“ — savaitraštis, o vėliau dienraštis, sustabdytas 1917 m., taigi prieš 40 m. (buvo pradėtas leisti 1899 m.). Jo steigėjas buvo kun. Motiejus Kriaučiūnas ir Jonas Tananevičius Chicagoje, bet laikraštis greit perėjo į privačias Tananevičių rankas. Laikraštis dėdavo ir religinių straipsnių. I Pasaulinio karo pradžioje 1914 m. virto dienraščiu. Kai Chicagoje įsikūrė „Draugas“ ir virto dienraščiu, tai „Katalikas“ vėl pradėjo eiti savaitraščiu iki sustojimo dienos — 1917 m.

Šis laikraštis per savo 18 gyvavimo metų yra išleidis apie 100 įvairių knygų ir muzikos veikalų.

● Dail. J. Pilipauskas nupiešė trijų spalvų viršelį Aloyzo Barono romanui „Mėnesiena“. Knygą leidžia J. Karvelis.

Prof. S. Dirmantui 70 metų

PROF. S. KOLUPAILA, Notre Dame, Ind.

Š. m. lapkričio 2 d. sukanka 70 metų mūsų garbingam pensininkui V. D. universiteto profesorui, ats. brigados generolui Stasiui Dirmantui. Jis buvo plačiai žinomas Lietuvoje, ir dabar aktingai reiškiasi visuomeniniame gyvenime: rašo, skaito paskaitas, dalyvauja lietuviškoje organizacijoje.

Gimęs Raseiniuose 1887 metais, S. Dirmantas 1908 m. baigė Vilniaus realinę mokyklą ir 1914 m. Maskvos Geodezinį institutą. Nutarė padaryti akademinę karjerą, priėmė kvietimą dėti Tomsko Technologijos institute. Pirmas Pasaulinis karas pakeitė jo planus: ligi 1918 metų teko būti Rusijos armijos artilerijos karininku. Grįžęs į Lietuvą 1918 m., buvo Ukmergės apskr. žemės tvarkytojas ir miškų urėdas, įsteigė ir vadovavo matininkų kursams. Nuo 1919 metų jis tarnavo Lietuvos kariuomenėje, kaip Karo mokyklos inspektorius, artilerijos, inžinerijos, topografijos ir karo teisės lektorius. Nuo 1924 m. Augstųjų Karo Technikos kursų viršininkas, 1926 m. Karo Mokslo valdybos viršininkas, 1927 m. Karo Technikos skyriaus viršininkas, 1929 m. Augstųjų Karininkų kursų viršininkas. 1933 m. išėjo į atsargą, bet grįžo 1935 m., paskirtas Krašto Apsaugos ministru. 1937 m. pakeičtas brigados generolu ir paskirtas p. Lenkijos ultimatumo. Tokia jo karinė karjera.

Kaip profesorius, S. Dirmantas pradėjo dirbti 1921 m. Kauno Augstuosiose kursuose, nuo 1922 m. Lietuvos universitete, kaip Geodezijos katedros vedėjas, nuo 1930 m. e. o. profesorius. Kartu jis dėstė geodezija Kauno Augstosiosios Technikos mokykloje nuo 1923 iki 1935 metų. Vokiečių okupacijos metu, 1942-1944 m., jis buvo V. D. universiteto Statybos fakulteto dekanu. Išleido Topografiją 1923 m. ir buvo paruošęs Topometrijos kursą, kuris liko neįspausdintas.

Nežinant augstų pareigų, Dievo valia liko gyvas dviejų žiaurių okupacijų metu. 1944 m. atsidūrė tremtyje, Reutlingene. Dirbo Vilko planavimo komisijoje, dėstė Technikos mokykloje.

Nuertingene-Schwaebisch Gmuende, buvo Lietuvos profesorius draugijos tremtyje pirminkas. 1950 m. emigravo į JAV, tačiau dėl amžiaus negalėjo gauti darbo universitetuose; teko ligi pensijos dirbti fabrike mechaniko darbu.

Man malonu sveikinti miela jubiliatą, nes mūsų gyvenimo kelias susikryžiuoja nuo 1911 metų. Drauge studijavom viename institute Maskvoje, drauge dėstėm A. Technikos mokykloje ir V. D. universitete nuo 1922 ligi

Prof. St. Dirmantas

1944 metų. Man teko pavaduoti kolegą S. Dirmantą Geodezijos katedroje, kol jis buvo Krašto Apsaugos ministru. 1935-1938 m. Abudu atstovavom Lietuvai Pabaltijo Geodezinėje konferencijoje Helsinkyje 1924 metais: ten buvo sutarta atlikti didelių geodezinių darbų aplink Baltijos jūrą ir pasirašyta tam tikra konvencija. Darbai buvo atlikti prieš bolševikų okupaciją ir neseniai baigti skaičiuoti. Rezultatai parodė labai augstą atliktų darbų tikslumą ir jėgą ir mokslo istoriją. Lietuva garbingai atliko savo pareigą ir mes turime pagrindo didžiuotis savo dalyvavimu šiame svarbiame tarptautiniame darbe.

Dang iškentėta drange okupacijos ir tremtyje. Didžiausiu savo gyvenime laimėjimu laikau: sėkmingas pastangas apginti kolegą nuo aziatų planuoto likimo.

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDA

13 stoties WGCS 1390 k. kasdien nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 v. ryte, ir kas pirmadienio nuo 7 iki 8 vakare. SEKMADIENIŠKAS radijo stoties WOPA 1490 k. ir FM 102.3 MC. 8:30 iki 9:30 ryte. Tel. HEimlock 4-2413 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Pardavimas

Telef. REpublic 7-5803

Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdėrimas ir patalpinimas. Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street

Telef. PRespect 6-7990

o jis man padėjo panašiai kitos, rudos okupacijos metu. Neveltui sakoma, kad neimėms daugiausia suartina žmones. Ir dabar, emigracijoje, kartu dirbame L. Profesorių draugijoje, Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungoje, susitinkame ir "Pleno" korporacijos minėjimuose. Belieka linkėti, kad drauge su optimistiškai nusiteikusi jubiliatu galėtumėm sulaukti džiaugsmingo grįžimo į mūsų Lietuvą. To tenka palinkėti ir jubiliatui ištikimai gyvenimo draugei poniai Domicel Dirmantienei.

KRONIKA

• Lietuviškos knygos Clevelande bibliotekoje. Antroji savo didumu Amerikoje Public Library Clevelande turi nemažą ir lietuviškų knygų. Pagal "Cleveland Press" (X.16) pranešimą, ši didžiulė biblioteka turi net 17,000 tomy lietuviškų leidinių. Dienraštis rašo: "Svetimomis kalbomis knygų apyvarta Clevelando viešųjų bibliotekų tinkla žymiai padidėjo". "Politiniai pasiketimai Europoje žymiai pakeitė ir svetimi kalbų knygų spausdinimo vietas. Daug lietuvių knygų dabar perkama Švedijoje, kai kurios lietuvių knygos gaunamos iš Argentinos ir daugelis naujų rusų tomy perkama Vokietijoje, Prancūzijoje ir New York'e".

"Didžiausia knygų kolekcija yra vokiečių kalba, būtent, 23,000 tomy, antroje vietoje — prancūzų su 19,000 tomy ir trečioje — vengrų su 11,000 tomy. Kitų kalbų knygų sąrašas pasikirstomas: arabų — 1,600; armėnų — 800; čekų — 7,000; bulgarų — 1,000; kinų — 200; kroatų — 1,800; danų — 1,300; olandų — 1,400; estų — 200; suomių — 2,200; graikų — 1,000."

STATYBAI IR NAMŲ PATALPINIMAI PRISTATOM VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO

STASYS LITVINAS, Pres. 3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272

Apkainavimas ir Prekių Pristatymas Telkiamame Nemokamai. Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienis iki 3 val. vakaro.

IS ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS. Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna aprauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.

R. SERENAS 3047 W. 67th Pl. Chicago, Ill. WAibrook 5-8063

PERKRAUSTYMAI — MOVING. Pigus sąžiningas darbas. Visi apraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekandai.

ANTANAS VILIMAS 3415 SO LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL. Telefonas — FRontier 6-1882

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino, kad taupyti apraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtikrina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — patyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laikus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės į:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

ma, kodėl lietuviškos knygos leidžiamos tokiu įvairiu formatu ir dydžiu. Knygų standartizavimas palengvintų ir leidykloms ir bibliotekoms. Jei kartais biblioteka ir norėtų įsigyti kokį mažesnį plonesnį leidinį, bet dėl keisto formato jo negalima įsigyti su kitais tos rūšies leidiniais ir todėl jo atsisakoma.

Clevelando viešoji biblioteka prenumeruoja Lietuvių enciklopediją, Krevės raštus, yra įsigijusi Čiurlionio ansamblio plokštes, K. M. Čiurlionio plokštes, išleista Clevelando Liet. bendruomenės apylinkės. Ir š. m. spaudos mėnesį biblioteka įsigijo naujaujų leidinių už 96 dol. Visus reikalus su biblioteka vedą Vacys Rociūnas.

Vestuvių nuotraukos ir augstos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.

4058 Archer Avenue

Telefonas Virginia 7-2481

DR. J. ir K. AGLINSKAI GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ 5430 S. Kedzie Ave.

Prima ugnia pagal susitarimą. Valandos skambinti telefonu HEimlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p. m. kasdien išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

Res. tel. GROvehill 6-5603

Tel. ofiso WA 5-3010, rez. PR 6-7333

DR. ANTONAS ALEKNA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1601 W. Garfield Blvd.

Val. — Pirmad., antr., ketv., penkt. 1-4 ir 6-8; šeštad. 1-4; trečiadienį uždaryta

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ

Pritaiko akinimus — 6322 South Western Avenue

Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. p. m. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta. Kitu laiku pagal sutartį.

Ofiso telefonas PR 8-3229

Res. tel. WAibrook 5-5076

DR. VL. BLAZYS LAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ

4701 South Damen Avenue

Kampas 47-tos ir Damen Ave. Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. vak.

Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį

Tel. ofiso LAfayette 3-6048

Res. WAibrook 5-3048

D. ofiso HE 4-5849 rez. HE 4-3244

DR. PETER T. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. Pirm. ketv. penkt. 1-4 ir 7-9

Antr. 1-6, treči. ir šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

DR. Z. DANILEVIČIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6317 South Western Avenue

Chicago 29, Ill.

Telefonas REpublic 7-4900

Residencija: GROvehill 6-5101

Pasimatymai pagal sutartį

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadienis nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienis pagal sutartį

Ofiso tel. Virginia 7-0036

Residencija tel. BEverly 8-8241

Ofiso HE 4-1414, arba RE 7-9700

Res. RE 7-6867

DR. B. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Spec. akis ir moterų ligų 2454 West 71st Street

(71-tos ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis 1-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

Ofiso tel. Yards 7-1166

Residencija: STewart 3-4811

DR. J. GUDAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 West 35th Street

(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)

VAL. 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienį. Atidara šeštadienį 1-4 val.

Tel. ofiso PR 6-8888, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS) 2500 West 63rd Street

At. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7-9 val. p. m. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Telefonas GROvehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE — PRITAIKO AKINIUS —

Valandos: 9-12 ir 7-9 v. p. pagal susitarimą. Trečiadienis uždarytas.

2422 W. Marquette Road

Ofiso ir buto tel. OLYmpe 3-1381

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

IS OKUPOOTOS LIETUVOS

▼ S. Kazimieraitis augštojoje mokykloje parašė studijų darbą: "Lietuvių dailės draugijos veikla XX a. pradžioje".

▼ J. Grušo tragedija "Herkus Mantas" Kauno muzikiname dramos teatre susilaukė gražaus pasisekimo.

▼ Vairganto "Raštų" du tomai jau išspausdinti Lietuvoje. Pirmame tome yra jo apysakos: Nebylys, Žemaičių Robin-

zonas, Dėdės ir dėdienės ir eilė smulkesnių kūrinių. Antrame tome — Karo vaizdai, Kelionių vaizdai; čia taipgi įjungti Rimai ir nerimai ir kt.

▼ L. Didžiulienės — Zmonos kūrinių Lietuvoje išspausdinti knygoje "Atgajėlė"; čia sudėti jos: Tėvynės sūnūs, Atgajėlė, Vagiu veislė, Juzuko vargai, Ne pagal Jurgį keptu, Ką aš be-atmenu, taipgi pjesės: Lietu-vaitės, Paskubėjo ir kt.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3825 West 59th Street

Val. Pirmad., antr., ketv., penkt. ir šeštad. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30

val. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpe 3-4158

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St. Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį.

Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

Ofiso tel. LAfayette 3-3210, jei netaiklia, šaukite KEDzie 3-3668

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 S. Archer Ave.

Val. kasdien popiet nuo 12-2:30 v. pirm. antr. ketv. 6-8:30 v. Trečiadienį uždaryta.

DR. IRENA KURAS GYDYTOJA IR CHIRURGE

KUDIKIŲ IR VALIŲ LIGŲ SPECIALISTE

1156 South Western Avenue (MEDICAL BUILDING)

Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

Office tel. RE 7-1168

Res. tel. WAibrook 5-3768

Tel. ofiso HE 4-1202 arba REp. 7-9700, Namų — PR 6-4732

DR. A. MACIŲNAS CHIRURGAS

2454 W. 71 St. (71 ir Campbell av.)

Valandos: pirm., ketv., šešt. nuo 1 iki 4 val. p. p., antr., trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Ofiso HE 4-1818, arba RE 7-9700

Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos 2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. p. Šeštadienis 9-11 ryto ir 4-6 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS GYDYTOJA IR CHIRURGE

Office: 10748 South Michigan Ave.

Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills

Val. kasdien nuo 6 v. p. iki 9 v. p. Vak. kasdien nuo 6 v. p. iki 9 v. p. Išskyrus trečiadienį. Šeštadienis nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso PUllman 6-8768

Buto — BEverly 5-3346

Ofiso HEimlock 4-5815

Rez. HEimlock 4-3751

DR. A. NARBUTAS PLACIŲ IR VIDAUS LIGŲ

2745 West 69th Street

(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)

Pirma pagal susitarimą

DANTISTAS

DR. J. A. PAUKSTYS 4253 So. Whipple Street

(Arti Archer Ave.)

Valandos: nuo 10 iki 12: 2-5; 7-9. Šeštad. 10-12. Trečiadienį uždaryta

LAfayette 3-4949

Namų — CEdareest 3-7786

DR. VLADAS PRUNSKIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3259 South Halsted Street

Kasdien 8-7 val. vak. ir šeštad. nuo 1-5 val. vak. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį

Ofiso tel. Victory 2-1484. Resid. 3437 W. 62nd St., tel. REpublic 7-8818.

Ofiso telefonas — Bishop 1-2836

DR. AL. RAGKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4942 Archer Avenue

(Kampas Kedzie ir Archer)

VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Tel. Turner 3-9902

DR. J. RIMDZUS CHIROPRACTOR

1428 Broadway, Gary, Indiana

Val. pirm. ir treči. 3-8 val. vak. Šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ZIGMAS RUDAITIS SPEC. CHIRURGINIS IR ORTOPEDINIS LIGŲ

2745 West 69th Street

Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę

Tel. REpublic 7-2390

VAL. Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6:00-8:00

Šešt. nuo 2:00-4:00. Trečiadienį ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt. Tikrina akis ir pritaiko akinimus. Keičia stiklus ir lęšus

4455 S. California Ave. YA 7-7381

Val. 10 ryto iki 3 vak. (trečiadienį uždaryta) 10 ryto iki 3 v. p. p.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

P. SILEIKIS, O. P.

Orthopedic — Protetiniai

Aparatų-Protezų, Med. Bm. detal. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t. t.

Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB

2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill

Tel. PRespect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Naujas adresas: 4235 W. 63rd St

Ofiso tel. REliance 6-4410

Resid. tel. GROvehill 6-0617

Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.

Penktad. tik po pietų.

Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2596

Residencija: LAf

ŽEMAIČIŲ KULTŪRININKAS

15 m. kaip mirė knygnešys A. Vytartas

PR. PAULIUKONIS, Worcester, Mass.

Tradicinė klaida

"Aušros" ir "Varpo" ideologinių kovų metu susidarė pažiūra, plačiai lietuvių tarpe pasklidusi ir dažnai kartojama, kad tais laikais tautinį lietuvių sąmoninimo darbą vedė išimtinai veik vieni pasauliečiai inteligentai, o dvasininkai ėjo tik iš pasakos arba veik priešingai — varė nutautinimo akciją.

Istorinė tikrovė reikalauja, kad ta tradicinė pažiūra būtų gerokai koreguota. Tiesa, buvo senosios kartos kunigų, kurių vieni abejingai žiūrėjo į tautinį lietuvių veikimą, kiti ar grynai religiniais sumetimais, nes to meto dauguma inteligentų pasauliečių skelbė bedieviškas ar socialistines mintis, ar susidariusių lenkiškų tradicijų motyvais priešinosi tautinei veiklai. Bet ne vieni kunigai buvo tokie, buvo nemažai ir pasauliečių inteligentų, kurie dėl geresnio duos karnio išsivadėjo savo tėvų kalbos ir tautybės: buvo pataikūnų rusų valdžiai lenkų dvarininkijai ir net išdavikų. O vis tik jie nenustelbė, neužtemdino patriotų inteligentų veiklos. Taip pat atrodo, kad ir kaikiurių kunigų nelietuviški žygiai neturėtų uždegti tautiškai susipratusių kunigijos tautinės veiklos.

Jau 1911 metais Vaižgantas viename laiške skundėsi: "Man labai dyvai, kad švietieji mūsų pirmieji, kiek kartų rašo apie didįjį lietuvių subrūdimą, labai mažai vietos tepaskiria mums, "klerikalams", o tuo tarpu mes kurikas daugiau esame nuveikę tautos susipratimo darbe".

Ir kunigas Juozas Rimeikis, rusų valdžios buvęs internutas Kretingos vienuolyne, kad neleidžia šiaulių gimnazijos lietuvių katalikų mokinių eiti į cerkvę melstis, 1929 m. "Tiesos Kelyje" priminė lietuvių visuomenei, kad nereiktų pamiršti ir spaudos draudimo meto mokytojų kunigų, kurie rengdami vaikus prie pirmosios Komunijos, reikalavo mokėti bent skaityti lietuviškai.

Didelį kunigijos indėlį į lietuvių tautinio sąmonėjimo darbą liūdija ir šiais metais kelios garbingos sukaktys: 70 metų nuo "Šviesos" pasirodymo, 50 metų nuo kun. A. Dambrausko išleisto pirmo, taip plačiai apėmusio lietuvių tautinį, politinį ir kultūrinį gyvenimą, žurnalo "Draugija", 50 metų nuo didžiojo knygnešio kun. M. Sideravičiaus mirties, 60 metų nuo žymaus Vilniaus krašto švietėjo ir knygnešio kun. Silvestro Gimzausko mirties ir 25 m. nuo žemaičių švietėjo ir knygnešio kun. Antano Vytarto mirties.

Iš kun. A. Vytarto gyvenimo

Kun. A. Vytartas yra dar daugiau užmirštas ir mažiau žinomas, kaip lietuviškos spaudos tiekėjas ir žymus knygnešys pirmakūnas ir vėliau buvęs jo spaudos bendradarbis kun. M. Sideravičius. Jei ne Vaižgantas, tai vargiai kai nors apie kuklų lietuvių spaudos darbininką ir lietuvių švietėją žinotume.

Kai jau buvo praužusi antrojo sukilimo banga per Lietuvos kraštą ir naujai paskirtas Vilniaus generalgubernatorius Muravjovas statė kartuves bausti sukilimo dalyvius, 1863 m. gruodžio 3 d. bajoriškame Suradgalio kaime, Ančiškio valsčiu, Panevėžio apskr. Vytartams gimė berniukas, kuris per krikštą gavo Antano vardą. Kaip bajoraitis pagal ano meto buvusią tradiciją augo lenkiškose sąlygose. Ir atvykęs į Kauno gim-

naziją lietuvių kalbos negirdėjo: oficiali buvo rusų, o neoficiali lenkų kalba. Gimnazijoje artimai susidraugavo su Jonu Mačiuliu, būsimu poetu Maironiu, kuris taip pat buvo kilęs iš lenkiškos aplinkos, tada apie anuo metu lietuvišką Joną Mačiulio įtaką negali būti nė kalbos. Bet jiedu paliko artimi draugai visą gyvenimą, tad vėliau galėjo Maironis paveikti kun. A. Vytartą tautiniu atžvilgiu. Taip pat jam turėjo įtakos ir iš kaimyninės Pagirų parapijos kilęs kun. A. Dambrauskas, taisytes Vytarto raštų kalbą ir buvęs jo geras bičiulis. Atrodo, kad kun. A. Vytartas pirmą kartą su lietuvių kalba susipažino tik Kauno kunigų seminarijoje, kur tuo metu lietuvių kalbą dėstė prelatas, vėliau vyskupas, A. Baranauskas, o homiletiką kun. Kazimieras Jaunius. Baranauskas paveikdavo klierikus ne tiek savo patriotišku nusistatymu, kiek savo pasakojimais apie senovės Lietuvą, jos plikakalnius. Kun. K. Jaunius darė įtakos ir kaip dėstytojas, ir kaip aiškus lietuvių patriotas. Jis žavėte žavėjo savo klausytojus gražia iškalba, giliu lietuvių kalbos pažinimu ir jos idealizavimu. Be to, didelės reikšmės turėjo klierikų lietuvių kam nusistatymui, žymių Europos mokslininkų filologų lankymasis ir pas Baranauską, ir pas Jaunį. Lietuvių kaimo jaunuiams darė didelį įspūdį, kad rusų persekiojama ir niekinama lietuvių kalba pasaulio mokslininkų yra branginama. Kaip tik Vytarto buvimo seminarijoje metu (1882-86) Kauno Kunigų seminarijoje pradėjo rodytis pirmosios tautinio susipratimo krešdės; įsteigta laikraštukas "Lietuva", susipratę lietuviai klierikai prie stalo ar pasivaikšiojant pradėjo kalbėti lietuviškai. Jei Vytartas ir neišmokė gerai lietuvių kalbos, tai bent įsigijo lietuviškos dvasios, kurią vėliau išlėjęs į kunigus skleidė savo parašytomis knygomis. Jis buvo kunigų seminarijoje kaip tik tuo laiku, kada pirmas lietuviškas laikraštis "Aušra" pradėjo eiti. Kai tautinės "Aušros" spinduliais buvo užgesę, 1886 m. gruodžio 8 d. A. Vytartas buvo išventintas į kunigus ir išėjo į lietuvišką parapiją skelbti Dievo mokslą ne tik žodžiu, bet ir raštu, lietuviška knyga, kuri tuo metu rusų valdžios buvo laikoma dinamitu, sprogdinančiu caro imperialistinius planus.

Kun. A. Vytartas vikaravo po dvejus metus Mosėdyje, Baisogaloje, Klovainiuose, Joniškėje ir Kupiškėje, buvo filialistu Zarėnuose-Latveliuose, 1899 m. paskirtas klebonu į Tauragės Naujamiesį, o revoliucijos metu klebonu į Leckavą, pačioje Pakurėje. Čia susirgo ir gydėsi kunigaikštienės Oginskienės lėšomis Varšuvoje. Po operacijos pagijęs, kaikiurį laiką kapelionu nepagydomų paralytikų prieglaudoje Varšuvoje, 1909 m. grįžęs dvejus metus buvo Liepojoje, pusę metų Rygoje, dvejus metus Šiauliuose ir 1914 m. išvyko į Odesą, čia buvo didelė lietuvių kolonija ir jo darbas buvo vaisingas. Iš ten grįžo tik 1919 m. bolševikų kalėjimo išvargintas, silpnas ir ligonis. Kiek pasigydęs Karo ligoninėje gyveno Kėdainiuose pas gimnaitį kun. Joną Moškauską. Būdamas nepaprastai jautrus ir veiklus, kiekvieną dalyką labai išgyveno, ypatingai suardė nervus bolševikų kalėjime, kur kiekvieną dieną atvesdavo naujus kalinius, o senus išvesdavo sušaudyti. Ir kun. A. Vytartas buvo nuteistas sušaudyti, tik tūkstančiai protestų sulaukė, nes pradžioje tero ro bolševikai atsislėgė su visuo menės nuomone. Palaikę kalėjim-

me, jį išleido. Buvęs uolus lietuviškos religinės literatūros rašytojas ir skleidėjas — knygnešys kun. A. Vytartas — savo gyvenimo dienas baigė psichiatrinėje ligoninėje, mirė 1932 m. vasario 9 d.

Uolus rašytojas

Kun. A. Vytartas, kaip ir jo pirmtakūnas kun. M. Sideravičius, buvo nepaprastai gilaus tikėjimo, didžiai pamaldus, kūnu ir dvasia atsidavęs katalikiškai idėjai. Iš gilaus religingumo veržėsi noras kuo daugiau apaštaliuoti, kuo plačiau skleisti Dievo žodį, ypatingai, kai rusai visur persekiojo katalikų tikėjimą. Religinis motyvas buvo jo produktingos gyvenimo veiklos akstinas. Jautrus, tarytum "visas buvo apupintas iš pazerintų nervų", nepaprastai energingas, karšto temperamento, kaip vienušulio bėgiojo šen ir ten. Suėjęs su savo konfratrais skubiai ir linksmam kalbėjo vis apie religinės spaudos reikalus. Jis kitiems beveik nedavė išeiti, o jis pats vis dėstė, aiškino, įrodinėjo.

Kun. A. Vytartas, būdamas inteligentiškas ir talentingas, bet greičiausiai dėl savo kuklumo neišnaudojo savo galvavimo: jis nesimė kurti ką nors originalaus, bet ką gero rado lenkų kalboje, tą vertė į lietuvių k. arba iš lenkiškų knygų darė kompiliacijas. Ką spėjo, pats rašė, o kur nespėjo, pasinaudojo kitų pagalba, ragino visus rašyti ir skelbti žmonių tarpe. Jis palaimė artimus ryšius ir didžiųjų knygnešių kun. M. Sideravičiaus.

Didžiausias jo spaudos bendradarbis buvo Serafimas — Laurynas Kušeliauskis, visą savo gyvenimą ir turtą pašventęs lietuviškos religinės knygoms rašyti ir spausdinti. Kun. A. Vytartui esant Baisogaloje, buvo sulipdyta trijulė, daug neuveikusių lietuviškos spaudos labui. Apšukrus draudžiamos spaudos agentas Dominikas Miklius iš Viduklės parapijos atgabeno iš Prūsų spausdintuvą E. Weyererį. Tas, berindamas Tilžės spausdintuvą, lietuviškus tekstus, buvo pramokęs lietuviškai ir susipažinęs su katalikų tikėjimo tiesomis. Pamatęs, kad Tilžės spausdintuvams daugiausia pelno duoda Didžiosios Lietuvos kunigai, spausdindami religines knygas, panoro pasipelninti. E. Weyereris su L. Arnoldu sudarė spausdintuvų bendrovę ir pradėjo spausdinti lietuviškas knygas. Propagandos reikalui beveik puslėčiui spausdino periodinį laikraštį "Šviesa". Atvykęs į Baisogalą pas kun. A. Vytartą, E. Weyereris sutiko pereiti į katalikų tikėjimą. Tuo įgijo didesnę tikėjimą. Kun. A. Vytartas ir S. L. Kušeliauskis, taip pat atvykęs į Baisogalą, pasitikėjimą. Kun. A. Vytartas savo raštus, o Kušeliauskis raštus ir pinigus "Knyginį amžiną banką lietuviškos rašlivos" sudėjo į E. Weyererio rankas. Tik gaila, kad ta trijulė ne-

"Meilės pinaklio" dalyviai
Los Angeles, Calif. pastatytos Jurgio Gliados komedijos "Meilės pinaklis", kuri buvo pasirinkta Baisogaloje vakarui, dalyviai: iš kairės į dešinę — sėdi Juozas Andrius, Gražina Raibienė, Vidmantas Variakojis, Jadvyga Dovydaitytė ir Jurgis Gliada. Stovi: Vladas Gilyas, Juozas Kaributas, Žibutė Balsytė ir Kazys Sakys

ilgai tvėrė. E. Weyereris S. Kušeliausko pinigų išieškojo, bankrutavo, spausdintuvą pardavė J. Schoenkei, pas kurį vėliau kun. A. Vytartas ir S. Kušeliauskis spausdino savo knygas. A. Miklius uoliai ir vykusiai tarpininkavo tarp žemaičių rašytojų ir Tilžės spausdintuvų: rankraščius saugiai nugabendavo į Tilžę ir atgabendavo "iškeptų pyragų" išsilgusiems lietuviškos spaudos.

Kun. A. Vytartas, pašventęs daug darbo ir lėšų krikščioniškai lietuviškai idėjai, religiniam žmonių švietimui, bei dorinimui, jokios karjeros nelaukė, jokio pelno iš to neturėjo. Kaip ir kiti anuo metu lietuviškos spaudos tiekėjai kunigai, taip ir jis visą savo uždarbį, kurį vikaraudamas gavo, padėjo knygoms. Jis parašė išties krūvą knygų, kurių buvo išleista po kelias laidas, bet pats knygų autorius nebuvo plačiai žinomas. Niekur ant jų parašytų arba, geriau sakti, išverstų ar kompiliuotų knygų nėra padėjęs savo pavardės ar inicialų. Jis tik ten buvo labai populiarus, kur jis dirbo: žmonės jo knygas skaitė, su didžiausiu atsidėjimu jo ugninių pamokslų klausė. Jam nereikėjo jiekoti žodžių ar minčių pamokslui, mintis plaukė paskui mintį, kaip upės srovė. Pasakoją, kad kartą atvykęs į svečius pas Vaižgantą į Mosėdį, kur ankščiau vikaravęs, Velykų naktį, kai žmonės visą naktį būdi ir ne turi ko veikti, kun. A. Vytartas sakęs pamokslą apie Kristaus kančią dešimtį valandų.

Spaudos apaštalas ir apaštaliukai

"Aš gerai nusimaniau, jog knygas parašyti ir jas atspausdinti, tai pusė darbo; antra pusė — jas paskleisti"... Taip rašė Vytartas spaudos bendradarbiui Vaižgantui. Todėl kun. A. Vytartas parašęs ir išleisęs knygą rūpinosi ją ir paskleisti lietuvių tarpe. Jis skleidė visą lietuvišką literatūrą, kurią jam ve žimais siuntė Palangos kapelionas, buvęs vienas iš žymiausių knygnešių, kun. Marcijonas Jurgaitis. Kun. A. Vytarto spaudos platinimą Vaižgantas taip apibūdina: "Vytartui tai buvo link-

laikė jau minėtas Adomas Miklius. Tai tik keletas žinomų kun. A. Vytarto padėjėjų, daug daugiau jų "spaudos apaštaliukų" liko nežinomų, už kiekvieną žygį, susijusį su lietuviška spauda, grėsė kalėjimas ar ištėmimas, tad niekas viešai nesiskelbė ir nesigyrė, kad dirbo šventą lietuvišką darbą — platiną lietuvišką spaudą.

Žinoma, rinktiniai "apaštaliukai" buvo davatkėlės, tretininkės ir tretininkai, kuriuos kun. A. Vytartas nužūrėjęs sugestionavo veikti, nelaukdamas nė jų sutikimo. Jis žmonių tarpe turėjo didelį pasitikėjimą, dėl jo didelio dievotumo ir gražių jo pamokslų buvo nepaprastai gerbiamas, tad jo liepimai ir įsakymai ėjo ir darė. Vaižgantas pasakoją, kaip jis dar naujokas kunigų seminarijoje, kun. A. Vytarto buvo sužavėtas ir įtrauktas į lietuviškos spaudos apaštalinio darbo: "Ėjau jam padėti jau nebeuoromis, bet kad negalėjau neiti liepiamas, užkerėtas".

Kurioje tik parapijoje vikaravo kun. A. Vytartas, ten ir jos apylinkėse jo liepimai ir užkėrti apaštaliukai skleidė lietuviškas knygas ir švietė Lietuvos kaimą, tiesdami kelią ne tik religiniam sąmoningumui, bet ir tautiniam susipratimui.

Nuolatos buvo žandarų sekamas

Rusų revoliucija ir žandarai gerai žinojo užsidegėlį kun. A. Vytarto veiklą, susijusią su lietuviška spauda, nuolat jį sekė, bet niekada jo nepagavo su lietuviška spauda. Atrodo, lyg Apvaizdos būtų saugomas buvęs Vilniaus generalgubernatūroje jo vardas buvo įskamiai įrašytas. Policija nuolatos teiraudavosi apie jį, žandarų viršininkas dažnai atvažiuodavęs į jį ieškoti priekabių, bet nieko nepesėdavęs. Daug nemalonumų turėjo patirti

iš policijos pusės: grėsė ištėmimas į tolimuosius Rusijos kraštus. Už pasakytą Joniškėje per atėjusios pamokslą apie pirmųjų krikščionių persekiojimą rusų policija prikišo; jį tą pamokslą priėmė spaudos draudimui, nors ne vieno žodžio apie tai nebuvo užsiminta. Nutaudė vietos kleboną, kad leido sakyti, o pamokslininką, kad sakė. Vieną kartą vakare Baisogaloje policijos uradnikas su žandaru užpuolė jį krestį. Jis turėjo savo kambaryje virtuvą sušildyti "apaštaliukams". Susilaukęs svečių krentikų, kun. A. Vytartas nudavė apsidžiaugęs, pasiryžo juos pavaišinti arbata. Pasišaukė tarnaitę, nuo stalo surinkęs rankraščius sukišo į virtuvą, liepė jį išnešti ir "užkaisti". Tarnaitė ir užkaitė, tik pirmą išmė rankraščius ir gerai paslėpė, taip, kad policija nieko viduje neberado. Sunkiausias persekiojimo dienas kun. A. Vytartas ir išgyveno Baisogaloje: čia prie jo kibo ir Seduvos stačiatikių šventikas, ir vietos policija, kad mokykloje sumažėjo mokinių, kad nekaltama neliturginė rusų įves ta malda už carą ir panašiai.

Vienas iš Vytarto persekiojimų — antstolis Isajevičius, grašinęs jį ištėmti, pirmas už išiekojimą valdžios pinigų pateko į Sibirą. Sunkiose ekonominėse sąlygose atsidūrus, kun. A. Vytartas nusiuntė jam pinigų priminti, kad katalikų kunigai nekeršija.

Kun. A. Vytartas buvęs nepaprastos energijos ir uolumo kunigas, produktivus lietuviškos spaudos kūrėjas ir didelis knygnešys sugebėjęs išsiukti iš rusų valdžios persekiojimų, lietuvių tautai atliko didelę religinę ir tautinės kultūros misiją. Jis yra vienas iš daugelio anuo meto gražių pavyzdžių, kaip reikia kovoti už savo tautos religines ir kultūrinės vertybes.

SKOLINK IR TAUPYK Standard Federal Savings

— pačioj saugiausioj ir stipriausioj Amerikos įstaigoj.

Daugumas Chicago lietuvių savo pinigų taupo STANDARD FEDERAL įstaigoje, nes ilgų metų patyrimas juos įtikino, jog tai yra pati stipriausioji ir saugiausioji įstaiga.

Zemiausiais procentais skoliname pinigų namams pirkti, statyti ir taisyti.

kai perki namą, visuomet kreipkis į STANDARD FEDERAL — sutaupesti pinigų ir išvengsi bereikalingų rūpesčių.

STANDARD FEDERAL visiems teisingai patarnauja, o karo ir depresijos laikais taupytojams visados mokėdavo pagal pareikalavimą.

STANDARD FEDERAL turtas viršija 57 milijonus dolerių

Atsargos Fondai STANDARD FEDERAL įstaigos siekia 5 milijonus ir ketvirtį. Be to, visos taupytojų sąskaitos yra apdraustos Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

P pinigai, idėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį

CHARTERED AND SUPERVISED BY
THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH, JR., Vice-President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį, nuo 9 val. ryto iki 4 val. popietį. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidarama.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

Mes pasirėngę padėti Jūsų giminėms
Lietuvoje ir Sibire
MES SIUNCIAME VISKĄ KĄ JUS PAGEIDAUJATE.
Jūsų patogumui kalbame įvairiomis kalbomis.

pamušalai, 2 poros kojinių, 2 pr. vyr. kojinių	2sk
A 1 Medžiaga penkiems vyr. kostiumams 3 1/2 yard.	
kiekv. ir pamušalai, 2 poros kojinių,	
2 pr. vyrų kojinių, 2 skarelės	\$78.79
A 2 Medžiaga trims vyr. kostiumams 3 1/2 yrd. kiekv.	
Pamušalai trims kostiumams	\$47.00
A 3 Oda 2 poroms aušinių batų su priedais augštos kokybės	
Medžiaga dvejiems vyr. kostiumams,	
Dveji pamušalai,	
2 skarelės	\$76.00
A 4 Medžiaga trims vyr. kostiumams su pamušalais,	
Medžiaga trims moteriškiems kostiumams, 4 yrd. kiekv.	
2 poros kojinių	
2 poros vyr. kojinių	
1 Skarelė	\$81.65

Jūsų patogumui Jūs galite rašyti visomis kalbomis

AL'S EXPORT-IMPORT GIFT PARCEL SERVICES
243 Granby Street, Hartford, Connecticut
Telephone CH 22609

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ 5-GOS SKYRIUS

Redaguoja — Jer. Ignatonis, 4630 S. Paulina St., Chicago 9, tel. FR 6-6897. Red. pavaduotojai: J. Kreivėnas ir A. P. Bagdonas

Klaipėdos krašto švietėjas

A. a. dr. Kazys Trukanas
MARTYNAS PURVINAS, Chicago, Ill.

Iš Klaipėdos gauta žinia, kad rugsėjo mėn. 18 d. dr. Kazys Trukanas, buvęs Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius, po sunkios kepenų ligos atsisveikino su šiuo pasauliu, sulaukęs apie 65 metų amžiaus.

Dr. K. Trukanas kilęs iš Vilniaus krašto, švenčionių apskrities. Vakarų pasaulio universitetuose studijavo senąsias kalbas ir istorijos mokslus. Įsigijęs filosofijos daktaro laipsnį, jis 1925 metais atvyko į Klaipėdą ir, Pranciškusui prašant, direktorija jį paskyrė Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytoju. Kai 1928 m. P. Mašiotas pasitraukė iš gimnazijos vadovybės ir išėjo į pensiją, direktorija paskyrė dr. Trukaną gimnazijos direktoriumi. Šias pareigas jis ėjo iki 1939, kada Hielerio Vokietija okupavo Klaipėdos kraštą.

Gimnazijos rūmai

Kai dr. Trukanas perėmė gimnazijos vadovybę 1928 metais, gimnazija buvo dar ne pilna ir dirbo mokytojų seminarijos patalpose. Mokyklai skaičiai kasmet didėjant, darbas vis sunkėjo dėl patalpų stokos. Kartotinais prašė Trukanas direktorijos, kad statytų gimnazijos rūmus. Bet direktorija visiška nebuvo suinteresuota lietuvių kilmės vaikų mokslinimu ir atsisakė statyti gimnazijai tinkamas patalpas.

Po ilgų derybų ir didelių pastangų direktorija sutiko išlaikyti gimnaziją su sąlyga, jei švietimo ministerija pastatys rūmus. Nelengva buvo įtikinti ir šv. ministeriją, bet bendras lietuviškas reikalas nulemė ir 1934 metų rudenį gimnazija persikėlė į naujus rūmus. Rūmai, kurie nenukentėjo nuo karo audrų, su moderniomis klasėmis, fizikos ir chemijos laboratorijomis, muzikos klase, iškilnių ir sporto salėmis, yra gražiausias paminklas dr. Trukanui.

Nacių okupacija

1928-39 mokslo metais gimnazija turėjo apie 600 mokinių. 1939 m. kovo 20 d. vokiečių kariuomenė užėmė gimnazijos rūmus. Kelias dienas vėliau vokiečių policijos viršininkas dr. Boetcher išsikvietė dr. Trukaną ir mane ir pareiškė, kad gimnazija uždaryta ir jos rūmai konfiskuoti kariuomenės reikalingiems. Jis taipogi pareiškė mums, kad betkokia lietuviška veikla Klaipėdos krašte uždrausta. Mums išėjus iš direktorijos rūmų, dr. Trukanas ilgai tylėjo; jis man atrodė suvargęs, susenęs. Užėjome į kavinę aptarti padėtį. Apie 350 vietos kilimo tautiniai susipratusių vaikų liko be mokyklos. Ypatingai mums rūpėjo vyresnių klasių mokiniai. Kaip jiems padėti? Reikėtų juos perkelti į Didžiąją Lietuvą. Bet kur? Dr. Trukanas sumanė steigti

Dr. K. Trukanas

kyklą įsteigta Pagėgiuose, kuri išaugo iki pilnos gimnazijos ir kuriai vadovavo Liudvikas Tomas, Marijampolės gimnazijos mokytojas.

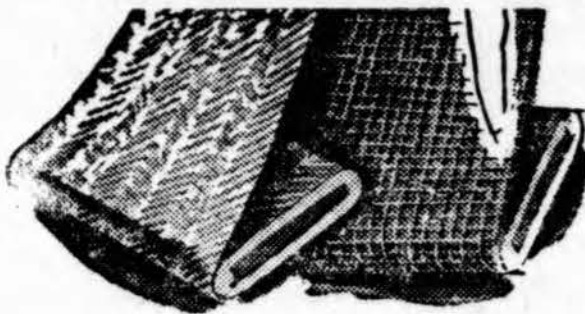
Visose didesnėse vietovėse imta steigti lietuviškas mokyklas. Direktorija susirūpino ir

pradėjo kelti savo reikalavimus. Bent vienas mokyklos mokytojas privalo mokėti vokiškai, patalpos turi būti bent 2,80 m. aukščio langų plotas turi būti penktadalis grindų pločio. Statyti savo mokyklą draugija negalėjo. Reikėjo rasti ūkininkų, kurie sutiktų pertvarkyti dalį savo namų ir išnuomoti draugijai. Sunkus tai buvo darbas, kurį tekdavo atlikti dr. Trukanui, Jonui Kybrancui ir man. Su malonumu prisimenu gražius šeštadienius ir sekmadienius, kai mes išvykdavom į kraštą įieškoti patalpų savo mokykloms ir rinkti tėvų parašus naujai mokyklai, nes reikėjo bent 15 tėvų parašų, kad direktorija sutiktų leisti įsteigti privatinę mokyklą. Malonu buvo žiūrėti, kaip dr. Trukanas surasdavo bendrą kalbą su ūkininkais. Darbas ėjo

(Nukelta į 7 psl.)

STEIN TEXTILE BENDROVE YRA

pirmoji, kuri parūpino vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimajai Sibirą už žemas kainas.

Gauta nauja siunta vilnonių angliško medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui ir užsienį, taipgi ir savam vartojimui. Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar už jėdą tik \$4.50

Visokias vilnonių už pigias kainas. Spausdintas šilkas, crepe šilkas, plaukamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta" paprastai \$1.98, dabar tik 98c

60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai \$1.89

48 colių užuolaidoms bei užuolaidoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tiktai \$1.39

Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš \$20.00 gaunate vieną sukele medžiagos kaip dovaną.

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą įvairių medžiagų ir nuotakoms "laces", satina, taffeta, "brocades", Shantung ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

Prašome aiškiai įsidėmėti adresą — 1306 SO. UNION —, nes Stein Textile yra tik šioje vietoje ir jokių skyrių neturi.

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MOncroe 6-8152. FREE PARKING, kitoje pusėje gatvės.

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai daiktai (devocionalai), prekės dovanoms. 2646 W. 69th St. RE. 7-1941

YERKES HARDWARE

Tel. GRovehill 6-9314

Elektros Reikmenys — DAŽIAI: DUTCH BOY; MARTIN SENOUR ir kt.

KOTON dažai, kuriuos galima naudoti ir litingame ore — lyjant.

6822 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.

Pas mus galite apmokėti elektros ir gaso sąskaitas.

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS,

Kuriose Kiekvieno Santaupos Yra Apdraustos iki \$10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namui Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill., Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
7420 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50 Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

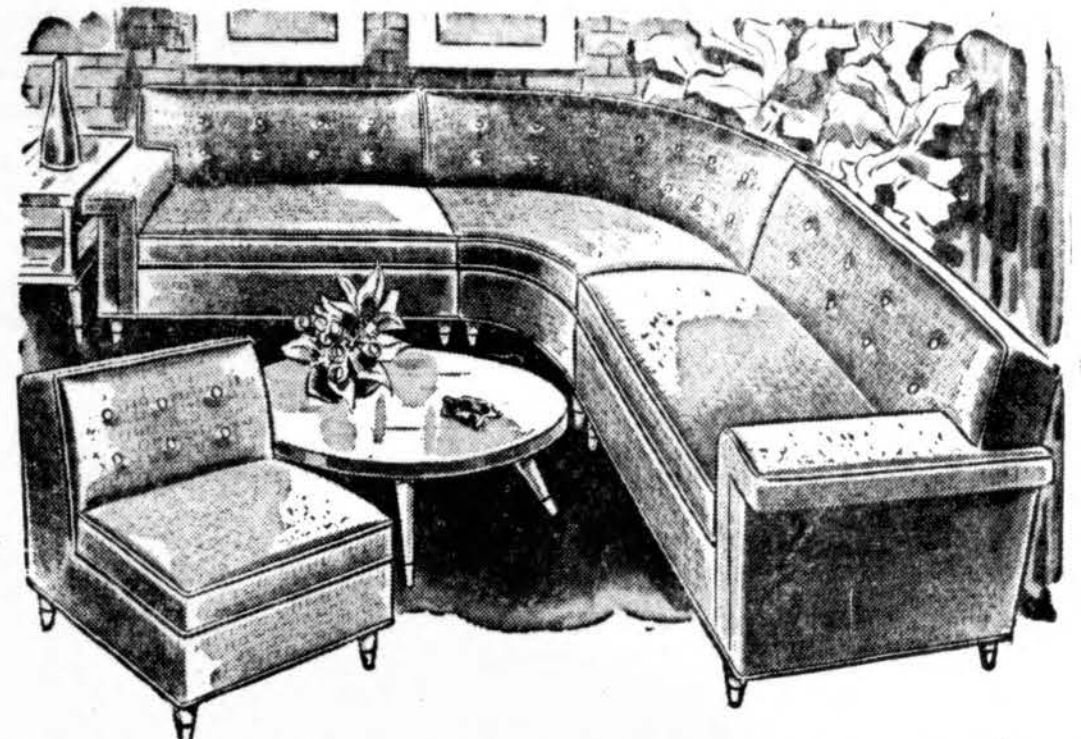
Lietuvių Prekybos Namai

Prekės be brokų, sugadinimų, klientų sąskaitos neparduodamos Finansų Co. Išmokėjimui iki 36 mėnesių.

RUDENINIS PREKIŲ IŠPARDAVIMAS, SUTAUPYSITE

Some 30% off Some 40% off

VISOS PREKES JAU 58 METŲ MODELIŲ IR STILIŲ

Naujausi 3-jų ir 4-jų dalių svečių kambario baldai, Nylon medžiagos, moderniško stiliaus parduodami virš \$300.00 pas mus šiuo metu tik \$180 — \$250
9x12 kilimai garsiausių Amerikos Fabrikų kaip Bigelow, A. Smith, Magee, su aukso juostais sūlais, 58 metų stiliaus tiktai \$69 iki \$129.00
2-jų dalių sofa ir kėdės nakčiai padaroma 3-jų asmenų miegamajai su gražiu viršum tik \$99.00
Knygom spintos ažuolo, riešuto ar mahogany su šlifoto stiklo stumdomomis durimis tik \$39.00

Moderniški 5 dalių Valgomosios kambario baldai su nedegamu Formica viršumi pas mus tik \$99.00 iki \$129.00
7 dalių valgomo kambario ažuolo ar šviesaus riešuto viršaus su nedegamu Formica viršumi tiktai \$129 — \$149.00
8 dalių valgomo kambario baldai, modernaus 58 m. stiliaus su nedegamu viršumi tik \$200-\$250
10 dalių Daniško stiliaus, riešuto medžio, ar šviesaus mahogany parduodami po \$600.00, pas mus sutaupysite \$210.00 parduomi už \$390.00
Virtuvės chromo baldų didžiausias ir įvairiausių stilių pasirinkimas sutaupysite nuo 30% — 40% 5 dalių chromo setus Formica viršumi pirkite pas mus už tik \$39.00

MIEGAMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

Virš 200 miegamųjų Jūsų pasirinkimui Amerikos ir Europos Fabrikų. 3-jų dalių miegamieji riešuto ar ažuolo spalvos parduodami nuo \$149 — \$200.00
Miegamieji augštesniausios rūšies Brazilijos raudonmedžio ar šviesaus mahogany, įpatingu stilių New York parduodami po \$1,200.00, turi sefus dėl brangenybių ar pinigų pas mus \$795.00

SALDYTUVAI, PEČIAI, TV, RADIO

Saldytuvai 58 metų modelio dėl 4-5 asmenų šeimos geriausių fabrikų, General Motor, General Electric, Hotpoint ir kitų parduodami tik \$159.00
Virš 100 Gaso Porcelano pečiai pas mus tiktai \$89.00
GASO ŠILDYMOI PEČIAI, Moores, Siegler, Queer nuo \$99.00 — \$149.00
Televizijos aparatai: RCA, General Electric, Zenith ir kitų firmų didžiulis pasirinkimas nuo \$99.00 — \$200.00
Rašomieji stalai moksleiviams pas mus tik \$29.00 — \$49.00
Linoleum 9x12 įvairiausių spalvų ir dydžių, geriausių fabrikų tik \$6.50

Viską Jūs pirkite pas mus pigiau — geresnės kokybės, naujausių stilių.

Jaunavedžiams viskas 1 metams išmokėjimui be palūkanų su mažais įmokėjimais.

Kas Turi Gerą Skonį — viską perką pas Lieponį

FURNITURE CENTER, Inc.

3224-26 South Halsted Street Telefonas — Victory 2-4226

Atidaryta pirmadieniais, ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 12 iki 5.

VIKTORO KOZICOS
Lietuviškas automobilis ir auto
taisyklas
Atliekami motoro remontai, lyg-
nimo, dažymo darbai ir keičiamos
daly
CALL-ME-MOTORS CO.
5769 S. WESTERN AVE. PR 8-0658

K. GASIŪNAS
Pirmas moteriškų kostiumų ir paty užsakymas
iš įvairių kelių užsakyti patalpas duodami lėmo
kėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavų
patalpų kainuotą.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6324

GEN. RAŠTIKIO ATSIMINIMAI

Pastabos dėl pulk. Birono kritikos

J. RAPSYS, Chicago, Ill.

"Naujienose" tilpo pulkininko Birono parašyta gen. Raštikio atsiminimų kritika. Jeigu nebūtų prieš pavarde žodžio "pulkininkas", tai pamanytum, kad koks nors kaimo žmogelis, nemėgstant gen. Raštikio, ėmė ir parašė tokį rašinį, kuris nėra nei kritika, o tik gen. Raštikio moralinis įžeidimas. Tokia kritika žemina ir karininko ir žmogaus vardą.

Jeigu, kaip pulk. Bironas rašo, p. Meškauskas nutarė, kad neverta dėl gen. Raštikio atsiminimų lieti rašalą ir gadinoti popierių, tai aš noriu tuos pačius žodžius pasakyti ir dėl plk. Birono kritikos. Taigi, neliesiu visos kritikos, o paliesiu tik tas mintis, kurios sąmoningai ar nesąmoningai iškraipytos, ir tas mintis, kurios plk. Birono parašytos ir kurios ypatingai užgauna gen. Raštikį ir kaip žmogų, ir kaip lietuvį, ir kaip kariuomenės vadą.

Kariuomenė ir religingumas

Pulkininkas Bironas rašo: 1. Dievotumas su karininku nesigėrina. Toksai dievotas karo vadas, kaip mūsų Raštikis, neabejotinai rūpinis daugiau savo sielos išganymu, negu kariuomenės reikalais ir todėl kariuomenės vado pareigoms jisai visai netinka". Nesutinku: klaidinga išvada. Dievotumas su karininku tik tuomet nesiderina, jeigu skelbiamas karas pavergti kitas tautas. Bet jeigu ginamės, jeigu kovojame dėl tėvynės laisvės, tai dievotumas ne tik kad derinasi su karininku, bet dar ir daug padeda: daugiau pasiaukojimo, daugiau drąsos, daugiau ištvermės ir pasiryžimo. Pavartykime istorijos lapus. Prsiminkime Konstantiną Didįjį, pirmąjį krikščionį imperatorių. "Tuo ženklu (kryžiaus) nužalėsi". Ir nugalėjo. Rūsų kariuomenės vadas generolas Kutuzovas irgi buvo labai religingas žmogus, bet religingumas nė kiek nesutrūkdė jam sunaikinti garsiojo Napoleono armiją. Ir daug panašių pavyzdžių galima rasti istorijoje. Netrukdy ir gen. Raštikio religingumas rūpintis kariuomenės reikalais ir, atvirai kalbant, niekas kitas nėra tiek daug padaręs kariuomenės mokymui ir apginklavimui, kiek jis yra padaręs.

Gen. Raštikio išsimokslinimas 2. "Raštikis per visus savo knygos puslapius būnija, kad baigęs vokiečių generalinio štabo akademiją, tuo tarpu patsai rašo, kad tai buvo paprasti kursai. Čia reikia pažymėti, kad mūsų karininkai, baigę karo akademiją Paryžiuje, Briuselyje, Franche, visi pristatė diplomus su pažymėjimais. Raštikis pristatė paprastą Bescheinigung (liudymą), kad lankė kursus be jokio nurodymo, ką jį ten studijavo ir kokius pažymius gavo ir bendrai ar kokius egzaminus išlaikė".

Šiais žodžiais plk. Bironas tik klaidina skaitančiąją visuomenę ir sąmoningai, o gal ir nesąmoningai, žemina tą vokiečių karo mokslo instituciją, kurioje mokėsi gen. Raštikis. Rašau "o gal ir nesąmoningai" dėl to, kad galėjo plk. Bironas būti ir labai

blogai informuotas. Netiesa, kad gen. Raštikis per visus puslapius "būnija", kad baigęs vokiečių generalinio štabo akademiją. Pasako tik ten, kur reikia pasakyti. Netiesa, kad tai buvo paprasti kursai, kuriuos baigė gen. Raštikis. Tai buvo labai rimtas karo mokslo institucija, į kurią su pavydu žiūrėjo kitų valstybių generaliniai štabai, į kuriuos svetimsalių nepriimdavo (lietuviams vieną kartą buvo padaryta išimtis). Vokiečiai oficialiai nevedinėjo tuos kursus akademijai, nes tai draudė Versalio taikos sutartis, bet savo programa buvo pranašesnė už kitų valstybių akademijas. Ne pavadinime, žinoma, ir esmė. Prancūzai savo akademijos irgi nevadina akademija, o tik "Ecole de guerre" (karo mokykla), čekai — Škola Válečna (irgi — karo mokykla).

Mokslo dalykų mokėjimą vokiečiai irgi kaitaliojo: jie mokėjimo neįėmė, kaip mes, prancūzai ar čekai, trejetukais, ketvirtukais, penketukais. Jie turėjo savo įvertinimo sistemą: tinka tas karininkas generalinio štabo tarnybai ar ne. Prieš II-jį Pasaulinį karą vokiečiai konkurso keliu siųsdavo į generalinio štabo kursus geriausius iš geriausiųjų (taigi tik penketukus iš visų dalykų turinčių). Mūsų kariuomenės vadovybė buvo pasiuntusi irgi ne pačius blogiausius. Toje laidoje, kurią baigė gen. Raštikis, visi vokiečių klausytojai buvo I-jo Pasaulinio karo dalyviai ir visi "Geležinio kryžiaus" ordino kavalieriai; tai gi ir teoretikai, ir praktikai visai gerai paruošti. Vokiečiai specialų egzaminų nedarydavo. Bet beveik kasdieną taktikos ir karo istorijos rašomieji darbai ir nuolatiniai pratimai lauke — ar tai nėra egzaminai. Baigiant

mokslo metus, daroma vadina-moji "Schlussreise" (baigiamoji, paskutinė kelionė), t. y. pratimai lauke, į kuriuos atvykdamo iš centro (iš Berlyno) ir žymesnieji generalinio štabo karininkai. Ar tai nėra egzaminai? Tai labai rimti egzaminai.

Vokiečiai neduodavo diplomų nei saviesiems, nei svetimsaliams, nesegė ant krūtinės akademijos baigimo ženklų, bet, visus klausytojų darbus susumavę sudėję, padarydavo išvadą: tinka generalinio štabo tarnybai.

Ir varžų rasime pasaulyje valstybė, kurios generalinio štabo karininkai galėtų prilygti vokiečių gen. štabo karininkams. Tiesa, karą vokiečiai pralaimėjo, bet gi pralaimėjo ne vokiečių generalinis štabas, bet atsidedęs prie valstybės vairo diktatorių-fanatikos Hitleris, kuris, labai mažai nusimanė politikoje, dar mažiau nusimanė strategijoje, o užsimojo pavergti visą Europą.

Nors klausytojams-svetimsaliams sunku buvo konkuruoti su vokiečiais, bet gen. Raštikis, kiek žinau, buvo įvertintas kaip "labai didelės vertės žmogus, lektorius, vadas".

Apie gen. štabo karininkus

3. "Rikiuotės skyrėsi viršininkas iš pradžių atsiskakė perkelti jį (gen. Raštikį) į generalinio štabo karininkų ginklų rūši".

Neteisinga informacija. Generalinio štabo karininkų ginklų rūšies visai nebuvo; buvo tik generalinio štabo karininkų korpusas. Vėliau ir tas korpusas buvo panaikintas. Visi karininkai, baigę generalinio štabo akademiją, buvo paliekami savo ginklų rūšyse, o suteikiamas buvo baigusiesiems tik generalinio štabo karininko vardas.

4. "Raštikis, anot jo paties, geriausiai baigęs vokiečių generalinio štabo akademiją".

Netiesa plk. Bironas sako. Gen. Raštikis niekuomet nėra ar tai nėra egzaminai. Baigiant

Gauna \$75,000 premiją

Danų fizikas dr. Niels Bohr (kairėje) gauna pirmą "Atomai tūkai" premiją \$75,000 Washington. Paveiksle yra JAV prezidentas Eisenhoweris ir Massachusetts technologijos instituto prezidentas J. R. Killian, kuris yra tos premijos komiteto pirmininkas. Premijos lėšos iš Fordo fondo.

vokiečių generalinio štabo akademiją.

Žodžiai iš kaimo moters žodyno

5. "O ką per tą laiką padarė baigęs vokiečių "gen. štabo akademiją" gen. Raštikis? Gi nieko. Per tą visą laiką jis daug plepėjo, plepėjo ir dar kartą plepėjo".

Tai negražūs, užgauną gen. Raštikį žodžiai, paimti iš kaimo moters žodyno. Ten Raštikis neplepėjo, bet — kur reikėjo ir kada reikėjo — kalbėjo. Taip ir

kiekvienas lietuvis patriotas darė. Juk mes visi (su labai maža išimtimi) kalbėjome. Sunku nekalbėti, jei skauda; sunku nekalbėti, jei nebegalima pakelti režimo rėžnių; sunku tylėti, kai matai tokį didelį tautos nepasitenkinimą. Gen. Raštikis kalbėjo, bet daug ir padarė. Jo darbų neminėsiu, nenurodysiu, nes tie, kurie sąmoningai nenori matyti arba, kad nematytų, užsiriša akis, nematė jų darbų anksčiau, nemato jų ir dabar.

6. "Ir kas tada iš mūsų būtų

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

OCT. 31 NOV. 1-2

MONNET THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
COURVOISIER Three Star Cognac	Fifth	\$4.98
GRAND ARMAGNAC 21 yr. old Imported Brandy	Fifth	\$4.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U.S.P.	Fifth	\$4.89
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	\$1.39
ASSORTED GERMAN WINES Case of 12 bottles	Fifth	98c \$11.45
HARVEY'S GOLD CAP Imported Port Wine	Fifth	\$1.69
IMPORTED LIQUEURS — RASPBERRY, STRAWBERRY, STREGA, and others,	Fifth	\$2.89
CURACAO LIQUEUR	Fifth	\$3.59
ANISETTE LIQUEUR	Fifth	\$3.09

Atliekame didelių ir mažų automobilių remontus. Lyginimas, dažymas. Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis. Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanovičius, Sav. 2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.) Telef. PROspect 8-9842, Namų tel. WALbrook 5-5934

ANGLIS IR PEGIAMS ALIEJŲ PRISTATOM I VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT

Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Ave. Telef. Virginia 7-7097

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave.

Tel. GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8, Trečiadienį uždaroma visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

belikę? Ypač tokiam vadui vada daug kišo savo nosį ten, kur nereikėjo kišti".

Argi gražu karininkui taip žeminti kariuomenės vadą. Jul gen. Raštikis nė kiek neblogesnis buvo už kitus mūsų generolus. Kariaujant nyktukui su milžinu, aišku visiems, kas iš nyktuko belieka, nežiūrint kas vadovautų. Reikia stebuklo, kas nugalėtų milžiną. Bet gen. Raštikis neskaitydavo savęs stebukla dariau.

Gen. Raštikio autoritetas

7. "Raštikis jokio autoriteto ir neturėjo ir turėti negalėjo. Svarbiausias Raštikio paliosavimais priežastis buvo ta, kad jis

perdaug kišo savo nosį ten, kur nereikėjo kišti".

Netiesa. Gen. Raštikis autoritetas galėjo turėti ir turėjo. Jo autoritetas šiek tiek krito, okupuojant Lietuvą bolševikams, bet nepriklausomybės laikais gen. Raštikio autoritetas buvo gan didelis. Gen. Raštikis iš prigimties kuklus žmogus ir niekuomet nesikiša ten, kur nereikia. Jei jis būtų buvęs toks, kaip plk. Bironas sako, tai jis, turėdamas kariuomenę savo rankose, būtų pasukęs valstybės vairą visai kita kryptimi.

8. "Likę "Kardo" numeriai žmonių buvo pradėti gaudyti. (Nuoklita į 6 psl.)

KALAKUTAS DOVANAI

Kas pirs televiziją ar šaldytuvą pas

BALYS RADIO & TELEVISION SALES & SERVICE

2646 West 71st Street

PROspect 8-5374

1/2% PADIDINA

DIVIDENDĄ!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N

2555 WEST 47th STREET

LAfayette 3-1083

B. E. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokam aukštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkam valstybės bonus. Taupytolams patarnavimai nemokamai.

Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Aprausta iki \$10,000

darbo valandos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro

antr. ir penkt. 9 iki 8 val. trečiad. ir šeštadienį 9 iki 8 val. vidurdienį.

Pradėkit Taupyti Šiandien. Turėsit Rytų!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai aprausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antrad., penktad. ir Trečiad. 9 ryto iki 12 val.

Šeštad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtad. 9 val. iki 8 v.v.

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. • 2512 W. 47th Str. • FRontier 6-1998

RADIJAI, PATEFONAI, TELEVIZIJOS, HI FI

TELEVIZIJOS nuo \$95.00

DUMONT, RCA, GE, ZENITH, EMERSON, SONORA,

BLAUPUNKT, GRUNDIG, MOTOROLA, VM IR KIT.

Duodame išsimokėtinai. Prinėmus senus. Taisome.

Atdara kasdien iki 8 val. pirmad. ir ketv. iki 9 val. Sekm. uždaroma

Mes mokame Augstą Dividendą

MIDLAND

Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISU LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MOVING ADDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IŠ TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI-NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKIN)

ILGŲ METŲ PATYRIMAS-PISUS IR SAŽININGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WALbrook 5-9209

RUSCO

siūlo šias

naujas idejas

NAMŲ PAGERINIMUI

NEMOKAMOM INFORMACIJOM BEI NEMOKAMIEMS APSKAIČIAVIMAMS SKAMBINKITE

ANdover 3-6500

"REVERSE CHARGES" IS CHICAGO'S ARBA PRIEMIESČIŲ

Naujas grožis ir patogumas jūsų namams su šiais pagal užsakymą pagamintais

RUSCO GAMINIAIS

SIETELIAI .. AWNINGS

VERANDŲ UŽDARYMAS

"CASEMENT" LANGAI

PATIO UŽDENGIMAI

Galima pasirinkti iš gražių "decorator" spalvų

"baked-on Enamel Steel"-plien.

Taippat galima gauti ir aluminijaus.

TUOJAU PAT ĮTAISOME

JOKIO ĮMOKEJIMO

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS

Amerikiečiai perka daugiau RUSCO gaminių negu kitų firmų už bet kokias kainas.

Duosime naujus arba grąžinsime pinigus, jei nebus kaip skelbiama.

GARANTUOJA GOOD HOUSEKEEPING

IŠTIKITE APIE RUSCO

Gausite geriausią kokybę bei patarnavimą be jokio ekstra primokėjimo

Health-Mor

INCORPORATED

2 NORTH 1st AVENUE MAYWOOD, ILL. FI 5-4500

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

Gifts for Camera Fans—Authorized Dealer of Kodak, Ansco, Leica, Bolex, Revere and Bell & Howell.

3314 W. 63rd Street

PROspect 6-8998

Rašikio atsiminimai

(Atkelta iš 5 psl.)

Už vieną numerį buvo mokama net po 50 litų ir daugiau. Net ir čia neiškenčia nepasizyres! Kas gi ten galėjo būti parašyta? Nagi nusiskundimai, kad gaunasi kaip kariuomenės vadas permažai. To mažojo žmogelio toksai didelis įsidrąšinimas ir dar didesnis apetitas prie pinigų pagaliam visai išvedė prezidentą iš kantrybės ir jam buvo pasiūlyta atsistatydinti.

Tai didelis užgavimas gen. Raš tikio ir kaip žmogaus ir kaip karininko; tai negražus prikišimas tauriam žmogui gėdumo. Netie sa, kad jis gyres. Tas mažasis žmogelis (kaip plk. Bironas rašo neva pajuokdamas ūgi) neturėjo didelio apetito prie pinigų. Mažas pagal ūgi, bet didelis pagal savo darbus. Ir Napoleonas buvo mažo ūgio, bet istorija minės jį per amžius. Pulkinkas Bironas, tiesa, didelio ūgio, bet ar nuveikti darbai taip dideli?

Kas savanoriu eina į mirtį, tas neįsėjo pinigų

9. "Pasirodo, kad pinigai jam buvo viskas ir kad jei ką darė, darė ne dėl Tėvynės meilės, bet dėl pinigų".

Tai skaudžiausias užgavimas gen. Raš tikio kaip lietuviu, kaip patrioto, kaip kariuomenės vado. Jei gyventumėm nepriklausomoje Lietuvoje, pulkinkas Bironas turėtų būti patrauktas į teismą ir nubaustas.

Juk niekas gen. Raš tikio nevarė į kariuomenę: jis išėjo savanoriu. Kas, jei ne tėvynės meilė, jį traukė į kariuomenę. Dėl ko, jei ne dėl tėvynės meilės, tiek daug vargo, kentėjo, liejo kraują, paaukojo sveikatą ir buvo pasiryžęs paaukoti, jei būtų reikėję, ir gyvybę. Kas, jei ne tėvynės meilė, vertė jį daryti tiek daug aukų. Jei ne tėvynės meilė, būtų galėjęs pasirinkti patogesnę profesiją. Pirmiaisiais nepriklausomos Lietuvos metais ne pinigai buvo matomi horizontai ir ne kariuomenės vado kėdė, bet... mirtis. Ir jeigu, nepaisant to, gen. Raš tikis metė seminarijos suolą ir išėjo į frontą, tai tik glosios tėvynės meilės, o ne pinigų apetito (kaip plk. Bironas sako) vedamas.

Gili tėvynės meilė liepsnojo gen. Raš tikio širdyje 1919 metais, nebuvo užgesusi nei prigesusi nepriklausomybės laikotarpyje, tokia tėvynės meilė tebėra ir dabar.

Smarkiai puolamas ir a. a. prezidentas Smetona. Vieną cha rakteringesnę ištrauką čia pateikiu: "Prezidentas civilis žmogus ne tik apie karą, bet ir politikoje nieko nenusimanąs (sunku pasakyti, apie ką jisai gerai nusimaną — plk. Birono pabrūkta)".

Su šita pabrūkta mintimi nesinori sutikti. Velionis Smetona buvo patriotas ir nusimanąs politikoje. Jeigu, kaip plk. Bironas sako, jis būtų nieko nenusimanąs politikoje, tai Valstybės taryba, kurioje buvo mokslininkų ir žymių visuomenės veikėjų, nebūtų išrinkusi jį pirmuoju Lietuvos respublikos prezidentu. Kodėl jis po gruodžio mėn. 17 d. perversmo atsisėdęs į prezidento kėdę nebenorėjo jos užleisti kitam, tai jau kita tema. Tas priežastis lietuvių tauta gerai žinojo ir apie jas nebėra kalbėti.

Taip atrodo plk. Birono kritika. Aišku savaime, kaip kiekvienoje knygoje, taip ir gen. Raš tikio atsiminimuose žmonės randa tam tikrų trūkumų, ypač jei žiūri kitomis akimis ir iš kito taško. Tačiau apskritai paėmus, gen. Raš tikio atsiminimai — tai patraukli, įdomi, verta didelio dėmesio knyga. Net ir negraži, žiauri plk. Birono kritika nė kiek nesumažina tos knygos vertės.

KRONIKA

● Pagerbti "Karaliai ir šventieji". Jauna, bet didelio dėmesio verta, poetė Elena Tumienė debiutavo su pirmą savo kūrybos knygą "Karaliai ir šventieji".

Ta proga 1957 spalio 26 r. vakare pas autorę, ją namuose Los Angeles, įvyko knygos garbei jos artimųjų susirinkimas.

Autorė didžiai širdingais žodžiais pirmąjį "Karalių ir šventųjų" egzempliorių įteikė epochiniam lietuvių tautos poetui Bernardui Brazdžioniui, kurio nuolatinę paramą ir globą jos eilėraščiams visad taip gyvai ir stipriai jautusi. Be jo paskatinių kažin kaip greit būtų pasirodė šie eilėraščiai puslapių lankuose.

Antrąjį knygos egzempliorių įteikė knygos leidėjui Antanui Skirniui. Jam autorė taip pat nuo širdies išreiškė didžiąją padėką už ryžtą jos eiles knyga išleisti. Menka nauda tiems poetams ir kūrėjams, kurių rankraščiai tūno stalčiuose, nepaisiūsami pro leidėjų reikalavimus. Antano Skirniaus išleidiama knygos yra meniškai paruoštos.

Toliau buvo knygomis apdovanoti ten dalyvavę autorės bičiuliai, kolegos.

Visi meniškai įvertino Ados Korsakaitės viršelį ir iliustracijas.

"Karaliai ir šventuosius" apvaisčius šampanu, autorė paskaitė dedikacijas drauge redagavusiems poetams, rašytojams, kul tūrininkams. Visiems posmai parinkti būdingi jų asmenybėms. Jų visų nuorašus turi sau pasilikusi autorė. Ne be reikalo buvo pageidauta sekandą knygą leisti "Dedikacijos". Kada nors taip gal ir bus padaryta.

Elena Tumienė yra Los Angeles Dailių Menų klubo narė. Prieš keletą mėnesių gražiai debiutavo kitos DMK narys — Juozas Tinišis novelių knyga "Sužadėtinė".

● Dr. Albinas Liaugminas, profesorius Loyolos universitete, atsiuntė savo straipsnių kolektyviniam veikalui "Mano pasaulėžiūra", platokai išsitarimas keturiomis pagrindinėmis temomis: religija, moralė, kultūra, lietuviybė. Knygą redaguoja dr. Juozas Prunskis.

B & W ROOFING — SIDING REMODELING
2351 W. 64th Street
ALUMINUM GUTTERS
LIFETIME GUARANTEE
COMBINATION STORM WINDOWS & DOORS
F. H. A. FINANCING
FOR FREE ESTIMATE
WALbrook 5-5360

VYRAI MOTERYS
Susipažinimui siūloma
RIBOTAM LAIKUI \$2.00
Cyclo - Massage - Physical Therapy
- Foot Technique padeda kraujo cirkuliacijai.
ANTHONY GUCCIARDI, Masseuse
7857 S. Halsted St., Room 206
Chicago, Ill.
Atlares pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį 3-3944, Ext. D. G. sustarimui.

ATVYKITE IR IŠITIKINKITE
MOSŲ KAINOS MAŽESNĖS NEGU KITUR!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirps kiek yra reikalinga vienai eilutei ar kelioms.

Pasirinkimas didžiausias

DIDŽIAUSIA MEDŽIAGŲ KRAUTUVĖ ŠIOJE APYLINEJE

● SILKAS ● VILNONĖS VIETOS IR ANGLISKOS MEDŽIAGOS, ● VELVET, ● MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAUDŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštadienį nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.

HENRY S. Fraerman
215 WEST JACKSON AT WELLS

Tel. WEBster

9-4187

● Dail. Povilas Puzinas spalio mėnesį su vos vienos savaitės pertrauka laimėjo net dvi premijas už savo paveikslus dviejose parodose.

Viena premija dailininkui buvo paskirta už jo paveikslą "Mo delis" Long Island Meno lygos rudens parodoje. Tai jau trečioji dailininkui tekusi premija per gana trumpą jo dalyvavimą tos sąjungos parodose ir darbuose. Puzinas yra tos sąjungos narys ir tos sąjungos tarybos kursų dėstytojas. Šiai sąjungai iš lietuvių dar priklauso Česlovas Janušas ir William Vitkus.

Kita dail. Puzinui spalio mėnesį tekusi premija yra už jo paveikslą "Pamirštoji gatvė". Su šia premija dailininkas gavo ir 300 dol. pinigais. Jam buvo paskirta ta premija, kaip parodos kataloge nurodyta, už darytas aliejinę tapybą. Tai buvo The Allied Artists of America, Inc., paroda, kuri vyko New Yorko Nationalinės akademijos galerijoje. Čia dailininkas dalyvavo kaip svečias ir turėjo didelę kompeticiją, parodoje dalyvaujant apie trims šimtais žymių visos Amerikos dailininkų, jų tarpe ir visai eilei Nationalinės akademijos narių. Apie šią parodą, kuri buvo tos organizacijos jau 44-ji iš eilės, rašė visa didžioji New Yorko ir meno spauda.

Newyorkiečiai, džiaugdamiesi šiuo Povilo Puzino laimėjimu ir jo drąsiu dalyvavimu didžiulėse parodose, nesibijant varžybų, ta proga kėlė pageidavimą, kad ir kiti lietuvių dailininkai bandytų išeiti į didžiulius vandenis.

Šita premija dail. Puzinui jau buvo penktoji New Yorko ir antroji Amerikos didžiosiose parodose.

ANNOUNCING THE OPENING of ALBERT'S BAKERY
ALBERT REZAC, prop.
Beautifully Decorated Cakes Baked to order for all Occasions. Cookies, pies, cakes rolls of all kinds baked daily.
1540 W. 18th St.
Tel. CH 3-2564

Spares Construction GENERAL CONTRACTORS
Nauji įrenginiai — "Alterations" — Pataisymai — Pataisymai.
Residential — "Com'l" — Pramoniniai — Įstaigų pastatai Chicagoje ir visuose jos priemiestuose.
Nė vienas darbas nėra per didelis ar per mažas.
Telefonuokite AV 3-7541 — diena, AV 3-1850 vak.
EXT. DG — dėl nemokamų įkainavimų.

Krautuvėje "MARGINAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausią liudies meno išdirbinių, knygų, žurnalų, taip pat galanteriją. Telefonas — PRospect 8-4585.

Chicago's švariausias ir moderniausias Piknik Daržas — **BUCCO DARZAS**
WILLOW WEST INN AND PICKNIC GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd.
Willow Springs, Illinois

dose. Kaip tik prieš metus jis yra laimėjęs premiją už savo kūrinį JAV Profesionalų Menininkų lygoje, kurios jis yra tikrųjų nariu.

● Pranciškus Bizauskas, OFM yra miręs 1937 m. spalio 27 d., taigi šiemet sueina 20 metų nuo jo mirties. Aktyvus pranciškonas, bendradarbiavo ne tik lietuvių, bet ir latvių spaudoje. Kretingoje buvo sudaręs slapta lietuviškų knygų platintojų centrą spaušos draudimo laikais. Drauge su nubaustais už lietuvišką veikimą lietuviams kunigais — P. Dogeliu, J. Jasinskiu, J. Stakausku, P. Kavaliausku ir Skripka redagavo ir leido lietuvišką mėnesinį religinį laikraštį "Kryžius". Jo pastangomis lietuvių pranciškonai atgavo provincijos teises, atsiskirdami nuo Silezijos provincijos. Atstatant Lietuvos nepriklausomybę, lankydams kaimus organizavo savanorius. Buvo redaktorius "Šv. Pranciškaus Varpelio" ir parašė eilę religinio turinio knygų. Mirė turėdamas 76 m. amžiaus.

● Dr. V. Cukuras Romoje rūpinasi savo disertacijos išleidimu.

DIRBTINIAI DANTYS
PATAISOMI AR PAGRINDINAI PERTVARKOMI PRIEINAMOS KAINOS DARBAS GARANTUOJAMAS
KEDZIE DENTAL LABORATORY
4309 N. Kedzie Ave. REystone 9-0875
Atlares kasdien 9:30 v. r. iki 6 v. v. Pirmadienį iki 8 val. vak.

Watch Crystals REPLACED
A written guarantee on watch repairs
CORRECT TIME MARTIN
1555 W. 63rd St., at Ashland 2nd floor

ISPARDAVIMAS

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ VILNONIŲ MEDŽIAGŲ, VYRŲ IR MOTERŲ EILUTĖMS IR PALTAMS SIUNTIMUI Į EUROPA.

VILNONĖ VYR. KOSTIUMŲ worsted (Sharskin) medžiaga regul. vertė \$8.50 specialiai už jėdą tik \$4.50

VYRISKAM KOSTIUMŲ 3 1/2 yardo MEDŽIAGA Specialiai tik \$8.50

VYRISKIEMS PALTAMS tikros vilnos medžiaga, kaina \$9.50, dabar už jėdą tik \$5.50

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE COMPANY

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOntroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIKINĮ SEEley 3-8806
Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

SUMAZINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS
Įsijūdamai Juozo Spailio aluminijaus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekviena pavasarį ir rudenį langų išimimu ir atstatymu. J. Spailio aluminijaus "Storm Windows" laikys tikiškai, kiek ilgai jums atosty. Pasaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus. Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)

JUOZAS SPAILIS
3259 So. Halsted St. Tel. VICTory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9-9 val. Sekmadieniais uždaryta.

● Kun. Stasys Yla Europoje pasiliks galbūt iki šių metų pabaigos. Įvairių Europos miestų bibliotekose ir archyvuose renka medžiagą apie Siluvą. Jau aplankė Paryžių, kur nemažai medžiagos rado lenkų bibliotekoje, rado medžiagos Muenchene ir dabar ilgiau pasidarys Romoje.

Okupuotoje Lietuvoje

● Lietuvos Valstybiniame akademiniam operos ir baleto teatre atnaujinta "Rigoletto". Operą pastatė režisoriaus A. Zauka, dirigentas A. Kalinauskas, dailininkė — R. Songailaitė, Džilda — E. Čiudakova, Rigoletto — K. Šilgalis, Hecogas — A. Kučingis.

SIUVAMOS MASINOS
Naujos ir vartotos. Išsinokėtinai. Atvyksime į jūsų namus ir patikrinsime jūsų siuvamą mašiną nemokamai.
SINGER SEWING MACHINE CO.
8415 S. Halsted Frontier 6-3905

Pagelbėkite Dabar Savo Giminėms, Draugams ir Pažįstamiems

Atvykit į **PALATINE BARGAIN BASEMENT**, ir jūs būsite nustebinti, koki dideli pasirinkimai čia rasite įvairiausių medžiagų liekanų.

Dabar, kai jau negalima siųsti dėvėtų rūbų, jums dar mažiau kainuos pasiūti medžiagų liekanų, kurias Europoje yra tikrai labai vertingos.

Medžiagų liekanų yra tinkamų eilutėms, suknelėms, paltams, sijonams ir kitokiam apsiengimui.

Atnešę šį skelbimą iš "Draugo" ir pirke ka nors pas mus gausite keturis jėdus medžiagos suknelei.

PALATINE BARGAIN BASEMENT
1263 North Paulina Street
Chicago 22, Ill.
Telef. HUmboldt 6-3353

● A. Vienuolio "Is mano atsiminimų" išėjo atskiru tomu Vilniuje (anksčiau buvo išspausdinta jo "Raštų" šeštame tome). Redagavo P. Margevičius. 319 psl., tiražas 10,000. Atsiminimai daugiausia autobiografiniai, apie Vienuolio vaikystės laikus, gimtąjį kraštą, sutiktus žmones.

● J. Maciausko knyga "Už liaudies laisvę" neseniai išleista Vilniuje. Jos literatūrinis bendradarbis yra J. Butėnas, red. Margevičius, knyga turi 528 psl., išspausdinta 15,000 egz. Aprašomi raudonosios armijos "lietuviško junginio" žygiai pereita-

me kare. Apibūdinamos dalinio kovos, minima eilė pavardžių.

● Mok. A. Ramanausko knyga "Žemaitijos augštuma" ruošiamą spaudai. Joje aprašomos Žemaitijos istorinės vietos, architektūriniai pastatai ir kt.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HElock 4-3037

Vertimai — Pilietybė — Laiskai duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačiai.
(2-klas augantis durs po kairė, art 62-klas gatvė ir California Ave.)

Siųskite dovanas anksti Kalėdoms bei žiemai! Tik patefonuokite, ar parašykite kuomet norėsit siųsti siuntinius.

SIUNTINIAI LIETUVA

ir RUSIJĄ

Visi muitai iš anksto apmokami. Pristatymas garantuotas.

Siunčiame NAUJUS ROBUS, Medžiagas, Vaistus, Maistą ir t. t.

Patikimas — Greitas — Tiesioginis pristatymas

TUKSTANČIAI PATENKINTŲ KLIENTŲ
VISOSE J. A. VALSTYBĖSE.

Reikalaukite mūsų naujo katalogo

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 S. State Street, suite 1200

Chicago 4, Illinois

Tel.: WAshash 2-9354

Mes turime tiesioginę sutartį su Intourist Maskvoje nuo 1947 metų.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šlapį ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DURHAM FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

VAISTAI LIETUVON!

IR Į KITUS EUROPOS KRASTUS IŠSIUNČIAM! SKUBIAI IR RŪPESTINGAI

UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS

RIMIFONAS
STREPTOMICINAS
PENICILINAS
SEROMICINAS
LARGACTILIS
SERPASILIS
VITAMINAS B12
CYCLOSERINAS

TAIP IR VISI KITOKI VAISTAI

BARRY'S APTEKA

1370 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.
Telefonai BRunswick 8-8419 ir 8-8494

Vaistų pristatymą Lietuvon Garantuojame laike 7-10 dienų

JUCUS SISTERS RESTAURANT (Nauja!) dabar atidarytas
Galima gauti rūgėčių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metalo pat vietos.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

AUDYKLA JUOSTA
KAZYS PRISMANČAS, sav.
1805 West 46th Street
Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085

Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Paruošia: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi.

KLAIPĖDOS KRAŠTO ŠVIETĖJAS

(Atkelta iš 4 psl.)

sklandžiai ir sėkmingai. 1939 metais draugija išlaikė dvi gimnazijas. Pagėgiuose ir Šilutėje, viena vidurinę mokyklą Klaipėdoje, kuri per trejus metus paruošė aštuonis pradžios mokyklos skyrius baigusius mokinius į šią tąją gimnazijos klasę ir 53 pradžios mokyklas. Be to, draugija išlaikė dar berniukų bendrabutį, 150 gimnazijos mokinių. Paupių dvare. Gimnazijose drauge su Vytauto Didžiojo gimnazija mokėsi 1,350 moksleivių, o pradžios mokyklose trečdalis visų mokyklinio amžiaus krašto vaikų. Draugijos tikslas buvo turėti savo mokyklą šalia kiekvienos direktorijos mokyklos. Šio tikslo draugija būtų pasiekusi, jei vokiečių okupacija nebūtų nutraukusi to darbo.

Tautininkų laikais...

Į Klaipėdos kraštą atsikėlė Didžioji Lietuvos žmonės mėgimo ir čia įgyvendinti Lietuvoje veikiančias partijas ir tuo būdu skaldyti lietuvių jėgas. Dr. Trukanas pirmasis suprato, kad partiniai ginčai krašto neatlietuvin. Tiksliai aiškus, vieningas lietuvių frontas galėjo turėti įtakos krašto politiniam gyvenimui. Todėl dr. Trukanas 1926 metais įsteigė Visuomenės sąjungą, kurios tikslas buvo jungti visų profesijų lietuvius, nežiūrint jų politinių įsitikinimų, ir ginti jų politines, kultūrinės ir socialines teises Klaipėdos krašte. Tais pačiais metais dr. Trukanas, kaip Visuomenės sąjungos kandidatas, išrenkamas į pirmąją Klaipėdos krašto seimelį. 1930 metais mes matėme jį jau ir Klaipėdos miesto seimelyje, kur jis išbuvo iki 1939 metų. Dr. Trukanas patsai buvo tautininkas, bet visoje savo veikloje Klaipėdos krašte ir mieste jis sužebėjo atstoti virš partinių interesų ir todėl buvo visų gerbiamas ir remiamas. Krikščionių demokratų šūlai, muitinės viršininkas Vainauskas ir Maisto direktorius pulkininkas Grudziński įėjo į sąjungos centro valdybą. Plk. Grudziński miesto seimelyje sėdėjo šalia dr. Trukano. Kartą gubernatorius Kurkauskas išsikvietė dr. Trukaną, Joną Kybrancą ir mane pasitarimui ir pareiškė mums, kad Tautininkų sąjunga norėtų, jog visi Klaipėdos krašto politiniai ir kultūriniai veikėjai būtų jos nariais. Nustebino mus toks centro valdžios augščiau pareigūno pareiškimas. Nustebome, kad gubernatorius visiškai nesuprato Klaipėdos krašto lietuvių problemos. Kaip būtų galėjęs aktyvus tautininkas jungti tautininkų sąjungos opozicionierius, juk nepasieptis, kad į Klaipėdą buvo siunčiamas visas tautininkų režimui priešingas elementas, kuris mielai jungėsi ir Visuomenės sąjungai ir aktyviai prisidėjo prie lietuvių politinės ir kultūrinės veiklos. Dr. Trukanas iš savo pusės prašė gubernatoriaus, kad tautininkai nekludytų Visuomenės sąjungos veiklai ir kad jis paragintų tautininkus įsijungti į Klaipėdos krašte veikiančias politines ir kultūrinės organizacijas. Toks pasiūlymas gubernatoriui nebuvo priimtinas. Tada dr. Trukanas vietoje parąšė iš Tautininkų sąjungos išstojimo pareiškimą ir jį įteikė gub. Kurkauskui. Tuo žygiu dr. Trukanas visiškai įsijungė į Klaipėdos krašto gyvenimą. Lietuviškų organizacijų centras

džiaga, renkama reikalinga medžiaga krašto ir miesto seimeliams. Toks darbo koordinavimas ypatingai buvo svarbus miesto seimelyje, kur lietuviškas frontas, susidedantis iš Visuomenės sąjungos, Darbininkų susivienijimo ir Namų savininkų, turėjo 16 atstovų. Visi seimelyje įnešti pasiūlymai buvo čia aptarti ir visų grupių priimti.

Lietuvių socialiniai reikalai

Dr. Trukanui rūpėjo ir lietuvių socialiniai reikalai. Kaip miesto seimelio socialinės komisijos nariui, jam dažnai teko lankyti lietuvių apgyventus butus Smeltėje. Viename bute gyvendavo net trys šeimos. Namų savininkui pasiskundus, policija be pasigailėjimo naujai atvykusius iškraustydavo į gatvę. Po vienos tokios ekskursijos po Smeltės darbininkų kvartalą ėjome pažiūrėti miesto mišką. Dr. Trukanas mēgdavo keblus klausimus aptarti su savo draugais bevaikšiojant arba prie puoduko kavos ir gero cigaro. Kaip padėti savo žmonėms? Darbininkų susivienijimas iš savo pusės darė visas pastangas surasti naujai atvykstantiems reikalingus butus. Bet, deja, jų nebuvo. Miestas nesuinteresuotas lietuvių atsikėlimu į Klaipėdą, nors atgijusiai medžio ir naujai išsivysčiusiai tekstilės pramonei darbininkų reikalinga. Miesto seimelyje nekarta ramų statybos klausimas buvo iškeltas, bet vokiečių visados atmetas. Pričiome išvados, kad reikia Smeltėje statyti pigius butus darbininkams. Prekybos instituto rektorius Ernestas Galvanauskas su tiko sudaryti statybos komitetą, į kurį įėjo ir dr. Trukanas. Po ilgų derybų žemės bankas sutiko statybą finansuoti. Statomui standartiniai dveji ir keturių butų namukai. Per kelerius metus išaugo Smeltėje naujas miestas, kurio šiaurinė pusė stovėjo didele amatų mokyklos rūmai dėl 500 mokinių. Deia, ir šita lietuvių turta pasisavino vokiečiai 1939 metais.

Klaipėdos lietuviškoj veikloj

Nebuvo srities lietuviškoj veikloj Klaipėdos krašte, kur dr. Trukanas nebūtų dalyvavęs. Jis nesiveržė į vadovaujančias vietas, bet gyvenimo sąlygos, jo sugebėjimas permatyti Klaipėdos krašto problemą, surasti kontaktą su visokių pažiūrų žmonėmis ir didelė tėvynės meilė padarė jį kertiū akmeniu visos politinės ir kultūrinės veiklos.

Pagrindinis jo veiklos tikslas buvo ginti lietuvių teises, ugdyti lietuvių savigarbą, kelti lietuviško žmogaus vertingumą ir padėti Maž. Lietuvos žmogui srasti kelią į Lietuvos tautinį ir dvasinį gyvenimą. Šio tikslo siekė kaip pedagogas gimnazijoj ir Mokyklų draugijos mokyklose ir kaip politikas krašto ir miesto seimelyje ir paskaitomis. Krašto ūkininkai nemėgdavo did lietuvių. Bet kada dr. Trukanas kartu su R. Borchertu ir M. Žviliumi vykdavo į ūkininkų susirinkimus, jis visada buvo šiltai sutiktas. Ūkininkai jį gerbdavo ir mylėdavo.

Okupacijose

Vokiečių okupacija jo darbą nutraukė. Savo gyvenimo laimingiausius ir produktyviausius metus jis praleido Klaipėdoje. Apleidus Klaipėdą, prasidėjo jo vargo gyvenimas. 1939 metais mes matėme jį Palangoje. Vilniaus kraštui grįžus prie Lietuvos, jis vyko į Vilnių, į savo gimtąjį kraštą. Ten jis vadovavo pirmajai lietuvių gimnazijai, eidamas kartu ir lenkų gimnazijos direktoriaus pareigas. Nepatiko jam, kad Kaunas darė tas pačias klaidas kaip ir Klaipėdoje. Bolševikų ir vėliau vokiečių okupacijos jį prisilėgė. Abu okupantai siekė to paties - naikinti jaunimo tautinę sąmo- nę ir perauklėti jį savo dvasio- nustatoma priešrinkiminė taktika atskiroms grupėms, ruošia- ma rinkiminės propagandos me-

ir mokinius nuo kalėjimo, išve- žimo ir sunaikinimo. Ne visi jo pastangas tinkamai įvertino; jis jautėsi apsiuylęs ir vienišas. Vilniaus gyvenimu jis buvo nepatenkintas; jis pasiilgo Klaipėdos ir savo senų kovos draugų.

Vokiečių armijai traukiantis dr. Trukanas apleido Vilnių ir renžėsi grįžti į Klaipėdą. Vėliau sužinojau, kad jis vėl vadovau- ja Vytauto Didžiojo gimnazijai ir visam Klaipėdos krašto švieti- mui. Kaip didelis savo tėvynės mylėtojas ir humanistas, jis ne- galėjo prie bolševikų išsilaikyti tose pareigose. 1948 metais jis kartu su mokytoju Jonu Ušpur- viu ištremtas į Sibirą. 1954 m. jam leista grįžti į Klaipėdą. Pa- lūžęs, suvargęs jis leido savo paskutinius amžiaus metus kar- tu su savo žmona mažame kam- barėlyje Klaipėdoje, dirbdamas miesto bibliotekoj kaip sąskai- tininkas.

Ir šviesa, ir tiesa...

Dr. Trukanas ant Vytauto Didžiojo gimnazijos rūmų uždėjo užrašą, kuris ir šiandien dar ten

stovi: "Ir šviesa, ir tiesa tavo žingsnius teldi". Šitie mūsų tau- los himno žodžiai buvo jo peda- goginės ir politinės veiklos kel- rodė. Deja, šitie kilūs žodžiai jį ir sunaikino, nes jis negalėjo pritaikyti bolševikinei tironi- jai.

Daug kas dar ir šiandien kla- uja, kodėl dr. Trukanas išsiskyrė iš visų kitų lietuvių Klaipė- dos krašte. Atsakymas aiškus. Jis atvyko į Klaipėdą ne virši- ninkauti, ne valdyti, bet tarnau- ti Maž. Lietuvos žmonėms. Jis atvyko pasiruošęs. Vilniaus kra- ste, kur jis praleido savo jaunys- tę, lietuviai irgi gyveno pana- šiose sąlygose. Ir ten ėjo kova dėl lietuviško žmogaus; veikėjai ten stengėsi lietuvių kilmės žmo- žų gražinti savo tautai su meile ir kantrumu. Atvykęs į Klaipėdą ir susipažinęs su vie- tos žmonėmis, jis iš karto pa- sijautė esąs kaip ir savo kra- ste, vokiečių kultūros sužaloti lietuvininkai jam buvo artimi ir mieli. Iš karto jis pastebėjo anks- čiau atvykusių viršininkų ir tar

nautų padarytas klaidas, ku- rias visur stengėsi parodyti, kad ponai dabar jie. Dr. Trukanas suprato, kad tiksliai meilė, nuo- širdumas ir kantrūs auklėjimas gali sujungti abiejų Lietuvos da- lių žmones, kurie ilgus šimtme- čius gyveno skirtingose kultūri- nės ir politinės sąlygose. Maž- lietuviai jį suprato, jį pamilo ir nuoširdžiai padėjo jo darbe. Ma- žosios Lietuvos žmonės liūdi, nu- stoje mielo draugo, savo jauni- mo auklėtojo ir drąsaus kovoto- jo dėl lietuvių politinių ir kultū- rinį teisių Klaipėdos krašte. Te- gu būnie Tau lengva Mažosios Lietuvos žemei.

KRONIKA

• Šventojo Rašto naujos lai- dos spausdinimas vykdomas Ro- moje. Italų spaustuvių įsigijo lie- tuviškus rašmenis, spaustuvių tu- ri žmogų, kuris įpratęs į lie- tuviškus rašmenis ir darbas eina sėkmingai. Jau yra iš spaudos išėję du naujos laidos tomai. Spausdinimą prižiūri vysk. B. Padolskis ir prel. L. Tulaba.

• Dail. Vida Kabailienė aust- ralių meno parodoj. Dailininkų sąjungos ruoštoje meno parodo- je Melbourne (Australijoje) da- lyvavo ir lietuvi dail. Vida Ka- bailienė, išstatydama du dar- bus: "Moterys prie upės" ir "Ro- žės". Iš pristatytų 400 paveiks- lų parodoje buvo išstatyti 145 geriausieji darbai. Jauna lietu- vė dailininkė rinktinėje Melbour- no meno parodoje dalyvauja jau nebe pirmą kartą.

• Komp. Juozas Gauba premi- juotas kūrinys "Mišių giesmė", kurių tekstas yra paimtas iš kun. Stasio Ylos maldaknygės, yra lengvo turinio, nesunkiai

paruošiamos; iš viso penkios giesmės, pritaikytos vargonams ir dviem balsams arba mišriam chorui.

• Dr. Zenonas Ivinskis šiuo metu daugiausiai laiko pašven- čia rinkdamas medžiagą Lietu- vių enciklopedijai.

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, ban- ketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 West 63rd Street
Tel. PR 8-0833 ir PR 8-0834

Jeį baldų reik, pas Rudaitį tiesiai eik

Didžiulis pasirinkimas baldų, pečių, televizijos aparatų, šaldytuvų, ki- limų skalbimo mašinų ir daug kitų prekių. Kainos žemiausios Chicagoj. Lengvos išmokėjimo sąlygos, net iki 3 metų.

Svečių kambario baldai, Nylon, vilnos ar kitų medžiagų, geriausių Ame- rikos fabrikų kaip Pulman, Karpen, Howard 2 dalių tik	\$149.00
Sofos miegojimui gražiausių spalvų tik	39.00
Kilimai 9x12 vilnoniai, nylon nuo	39.00
3 dalių miegamieji, riešuto ažuolo	149.00
Šaldytuvai Frigidaire, Admiral 8 cub. pėdų	159.00
Virimui porcelano pečiai nuo	89.00
Skalbimui mašinos 9 svarų talpos	99.00
Rašomieji stalai ažuolo ar riešuto	29.00
Knygų spintos su stiklo stumdomom durim	29.00
Geso pečiai Siegler, Moores Quaker nuo	89.00

VISOS PREKES GARANTUOTOS KOKYBES

MAJOR FURNITURE, Inc.

3207 So. Halsted St.

Tel. CALumet 5-3207

Vedėjas E. RUDAITIS

Krautuvė atidaryta: Pirmadien, ir ketvirtadien 9 — 9:30
Kitom dienom 9 — 6; Sekmadieniais 12 — 5

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPYLIČIOS

4605-07 South Hermitage Ave.
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyli-
REpublie 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime
kopyličią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE 1410 SO. 50th AVE
CHICAGO, ILL. CIGERO, ILL.
Telefonai GRavehill 6-2345 arba
TOWnhall 3-2108, 3-2109

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarna-
vimas dieną ir nak-
tį. Reikale šaukti
mus.

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CIGERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET REpublie 7-1213

2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th Ave. Olympic 2-5245 ir TOWnhall 3-9687

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

Daina apie turkų vainą

Zili kariauninkai, vajaaninkai ir visokių karų veteranai tvirtina, kad, girdi, jeigu kokiame kare turkas nekariavo, tai tas nesiskaito joks karas, todėl ir II Pasaulio karas be turko nebuvo joks karas, tat būtinai reikia trečio.

Maskoliui, regėt, vėl pradėjo šonai niežėti, nes niekas nebeispla. Gromyko Jungtinėse Tautose vėl su visais išraitimais užtraukė dainą apie turkų vainą. Sako, tas nekrikštas vėl emė šiaustis prieš sirijiečius, o tuom pat žyg ir prieš maskolių cėsoriaus čystatą, ponavojančio Kremliaus pakajuose.

Žegnok Dieve, juk visa sąsara pakalnė baisyai sputniko persigando, rankas nulėdo ir ant kelių puola. Bijodami visokių nepagadų, blėdies baisyos ir didžiū iš-

giau apie šefystes. Žodžiu, visuo tinė tyta kaip po gerų pietų. Na, vyrai, nesiduokime to sputniko bauginami ir subėdavojam. Išvystykime vėl seną veiklą, vėl barmimės kaip ir barėmės, nes be savitarpinių barnių baisyai nuobodu, ypač ilgais rudens vakarais.

O tą sputniką, išties, meskinė iš galvos. Ruskis piemenų botagu paleido į padebesį kažkokį pypkęs vožtuvėlį, o visas svetias galvos neteko. O aš, kaip po senas kariauninkas, tvirtinu, kad šitą maskoliaus vožtuvėlį galiu ne tik šoble, bet ir kepure numušti.

Alb. Plumpis,
Turkų karo joties arba raitorių šviesiausias Maršalas.

Kūrybingai mini Biliūną

Bolševikinė "Šluota" rašo, kaip Lietuvoj dabar minimas Biliūnas.

(Gimimo minėjimo proga)
"J. Biliūnas dar gimnazijos suole pradėjo pirmuosius savo literatūrinius bandymus... 1906 m. J. Biliūnas išvyksta į užsienį gydytis ir tėti studijų. Čia jis vis labiau atsitraukia nuo politinio visuomeninio darbo ir pasiduoda dažnai estetinėms apolitinėms nuotakoms..."

(Mirties minėjimo proga)
"Anksti, dar gimnazijos suole pradėjo Biliūnas literatūrinę veiklą... 1906 m. J. Biliūnas antrą kartą išvyksta į užsienį gydytis ir tėti studijų. Čia jis vis labiau atsitraukia nuo meninio-politinio darbo, dažnai pasiduodamas estetinėms nuotakoms..."

Duodasi atrodyti, joguei ir mes, lietuviai pasaulis, kartu su visu svietu to nelaimingo sputniko dideliai pergasdinti tapome. Nei iš kur — nė balso! Nei Vilkas, nei rikiuojantieji veiksniai nebešaukia nė vieno į konsolidaciją nei vienybę, Reutlingenas tyli apie ambasadorystes, iš Rymo miesto nė mur-mur dau-

Tautiškas suvažiavimas Bačiūno ūkyje. V. Rastenis ir Br. Dirmeleis galvoja, kaip dar geriau ta Bačiūno karvutę išmelti.

Priežastis skrybyboms

Advokatas klausia atėjusį pas jį skystis dėl savo žmonos neisikimybės:

— Tai sakai, kad kiekvieną naktį, kada grįždavai iš darbo, asdava! drabužinėje pasislėpusi vis kitą vyrą.
— Taip, rasdavau.
— Suprantama, tamsta labai dėlto pykdavai ir būdava! sujaudintas, — sako advokatas.
— Žinoma, kadangi aš neturėdavau kur pasidėti drabužių, — atsako vyras.

Temperamentas

Anglijoj Londono teismo teisėjas Karminski nutarė, kad žmona yra nekaltą, jeigu, mesdama, ir vyrą puodus, lėkštes ir keptuves, nepataiko. Esą žmona, mitydama indus ir vyro galvą, nenori jį sužeisti, bet išreiškia tik savo temperamantą.

Moteris

Gera moteris inspiruoja vyrą, puošni moteris sudomina vyrą, graži moteris sužavi, o simpatinga moteris vyrą pasigauna.

Geri vaistai
— Koks buvo tas spiritas, kurį pasiūčiau tau skaudančiai kojai masažuoti?
— Labai geras ir stiprus, tik gaila, kad truputį permažas buvo kiekis, nes kai norėjau koją trinti, jo jau nebuvo.

Sunkus pasiryžimas

— Kaip čia yra, kad tamstos sesuo niekad neturi prie dūšios cento, o juk gavo po tėvo mirties tokį didelį palikimą.
— Taip, bet palikimą gaus tik sulaukusi 30 metų amžiaus ir todėl ji niekaip negali ryžtis kada tas įvyks.

Dr J. Meškauskas sako savo pacientai: "Ponia, skilvy žaidžias pasidaro ne nuo to ką tu sugriau, ži, bet nuo to kas tave griaužia."

Stella

KOLCHOZININKŲ HIMNAS

Atsiskom nuo senojo svieto,
Nuo senų ir mielių papročių.
Nuosavybė pateko sovietams,
Kad mažiau būtų mums rūpesčių.

Mums nereikia nei šilko, nei vilnos:
Mums kartūnas ir tai pergerai.
Mūsų galvos marksizmo jau pilnos,
O partiečių pilni jau dvarai.

Mes gyvi, nors nesotiai pavalgę.
Lai buržuai augina pilvus.
Nors machorkai išleidžiame algą,
Bet gyvenimas mūsų žavus.

Spjaut, kad batų sovietuose mažai:
Mes pripratome vaikščioti basi.
Atgailauti be bileto veža,
O tenai mums mirtis nebaisi.

Mes dabar jau tikri proletarai —
Močios partijos esam vaikai.
Politrukas prie darbo mus varo
Komunizmo statybos laikais.

Susirietę mes dykumas arsim,
Kad chruščiovams netrukėtų mėsos.
Komunistus mes šerim ir šersim,
Kol čia vėliavos jų plevėsos.

Atsiskom nuo senojo svieto,
Nuo senų ir mielių papročių.
Kukurūzus auginsim sovietams,
Iki jungas nukris nuo pečių!

Linksmi palikimai

St. Tamulaitis daug rašė apie palikimus, gi kaikas teigė, kad pinigų palikti Kultūros fondui esanti kvailystė. Mes, prisimindami Tamulaitį, štai kokių links mų palikimų užregistravom.

— Žinome, jog pinigų reikia mokėti linksmam palikti gyviesiems, kad jie tave prisimintų iškeliaujusį gražiomis graboribus karietomis į kokias kazimierines ar tautines. Pvz. vienas pilietis numirė ir taip vieną milijonėlį dolerių paliko savo nuosavai žmonai. Tik ji sąlygėlę turi išpildyti: turi surūkyti per dieną po 5 cigarus, kadangi ji visada mediniu pjūkle pjovė vyrą, kai jis cigarą gyvas būdamas užtraukdavo.

Viena moterėlė paliko 4.000 dol. septyniems driesams, sakydama, kad kai koks dries pasdavs, tai jo porcija turi atitekti jos vyrai. Taigi, kurie vestis žadate, atmintinkite, kad galite būti ir už driesą mažiau pagerbti.

Vienas turtingas ponas paliko turto visiems namų tarnautojams, išskyrus savo nuosavą asmeninį tarną. Dėlto ponas pasiaiškino taip: "Mano tarnas buvo toks gudrus, aš jį taip gerbiau už jo išmintingumą, kad tikiu, jog jam joks palikimas nereikalingas — jis pats galėjo sugebėti praturtėti".

Niujorkietis pilietis dar linksmiau savo pinigų išdalino. Jis liepė parduoti savo paliktas 71 kelnės, gi jį buvo įdėjęs po 1.000 dolerių. Gaila, Balfas nežinojo. Vienas Londono pilietis paliko pakankamai pinigų savo žmonai, už kuriuos ji gali pirkti nosines, kada jo verkia.

Linksmo būdo advokatas paliko 50.000 dol. buvusiems savo klientams už tai, kad jie buvo tokie kvaili ir jį samdė savo byloms ginti.

Žodžiu, palikimai palikti linksmam. Net ir mūsų Tamulaitis tokių pavyzdžių nerado palikimų Kultūros fondui bejieskodamas. stoji klausti.

Ona Aleliūnienė

PATRIOTAI

Taip lietuviai patriotai,
Pasirikišk daugumojė.
Ir tėvynei nuturiotai,
Dėti aukas užsimoję:
Rekim broliukai ir aš rėksiu,
Kaip ims aukas rinkti aš išlėksiu.

Tegul dirba pirma kiti,
O aš laisvai pažloposiu,
Kai ims darbą jie varyti.
Pirmon cilėn ir aš stosiu:
Rekim broliukai, ir aš rėksiu,
Kai ims aukas rinkti aš išlėksiu.

Taip ir būsiu patriotas,
Skleisiu obalsį pirmyn,
Dėl tėvynės nuturiotai
Kelsiu balsą vis augštyt:
Rekim broliukai, ir aš rėksiu,
Kai ims aukas rinkti aš išlėksiu.

Karvė už keturis svarus

Į komunistinę Rumuniją atvyko iš Amerikos apsidairyti žydų dvasininkų delegacija. Komunistiniai pareigūnai, be kita ko, jiems papasakojo, kaip dabar Rumunijoje viskas pigu: už 12 dol. galima nusipirkti karvę!

Nuvežė delegaciją į žydišką kolūkį. Vienam delegacijos nariui atėjo į galvą mintis pasitikrinti dėl tos karvės pigumo. Jis paklausė seną žydą, o tas bijojo tylėti, bijojo ir teisybę pasakyti, nes šeimais stovi visuresantis pareigūnas.

— Kam pirkti karvę ir mokėti 12 dol., kad už pusę tos kainos galima gauti viščiuką, — išsisuko iš bėdos senis.

Berniuko pasiukojimas

— Mano vaikeli, tėtis sako, kad dabar, karo metu, mes visi privalome nors iš dalies nuo savo įprastų patogumų ir smaguriavimų atsisakyti, taigi nuo ko tu atsisakytum? — klausia mama.

— Mamytė, aš pilnai galiu apsieiti be muilo ir vandens, — atsako sūnus.

Vytautas Fiedžinskas.
Laikraščius neskaityti, kaip Alfonsas Giedraitis.
Mergaites vilioja, kaip Algis Glazė.
Bernelius muša, kaip D. P.
Nuo lietuvių slapstosi, kaip Jonas Tamašauskas.
Kortas pašo, kaip Jonas, Griegas, Feliksas, Viktoras.
Automobilius daužo, kaip Romas.
Nebaigia statybų, kaip Viktoras.
Lenkams dainuoja, kaip Florencija.
Džiribaką šoka, kaip Mossaitė.

Lėtai šneka, kaip Pranas Pakalniškis.
Dirba ir reklamuoja kaip Algirdas Gustaitis.
Viešumos bijo, kaip tautininkai.
Vyro klausio, kaip Tamulaitienė.
Renkasi, kaip pas Bronių Raitelį rezistentai.
Vaikus moko, kaip Razutienė.
Aukus renka, kaip Jonas Kučingis.
Savo vaikus myli, kaip Juozas Kojelis.
Sufleruoja, kaip Gražina Raitienė.
Kalba nesivaržydamas, kaip Miltonas Starkus.
Visad dainuoja, kaip Jonas Rugelis.
Pastovų kablaryšį nešioja, kaip Juozas Tininis.
Mirti rengiasi, kaip Džukijos Danutė.
Blogai bizniauja, kaip daktaras Grigas.
Į senas panas žiūri, kaip ponas V.
Gailisi atvažiuos, kaip Elena Vilimienė.
Fotografuojasi, kaip Leonardas Valiukas.
Akinus užsideda-nusiima, kaip Algirdas Žaliūnas. Pravažiavęs

Vytautas Fiedžinskas.
Laikraščius neskaityti, kaip Alfonsas Giedraitis.
Mergaites vilioja, kaip Algis Glazė.
Bernelius muša, kaip D. P.
Nuo lietuvių slapstosi, kaip Jonas Tamašauskas.
Kortas pašo, kaip Jonas, Griegas, Feliksas, Viktoras.
Automobilius daužo, kaip Romas.
Nebaigia statybų, kaip Viktoras.
Lenkams dainuoja, kaip Florencija.
Džiribaką šoka, kaip Mossaitė.

Sovietų humoras

"Krokodilo" Nr. 23 įdėtas paveikslas sovietų įmonės vedėjo ir sekretorės, kuriai jis sako:
— Mano raporte visur vieton žodžio "aš" įdėkite — "mes";
paaiškėjo, kad pas mus planas neįsipildytas.

— Joks žmogus dar nėra tikrai kvailas, kai jis dar nenusteina.

Šie šaunūs kiškiai rengiasi kandidatuoti į prezidentus, jie savaitgaliais lošia golfą.

LINKSMA

MŪSŲ KOLONIJOSE

LOS ANGELES TAUTOSAKA

Tyklus, kaip Daumantas Čibas.
Apsukrus, kaip Antanas Skirius.
Landus, kaip Leonas Briedis.
Giriasi, kaip Juozas Kaributas.
Kuklius, kaip Bernardas Brazdionis.
Tvarkos šaukia, kaip Jurgis Gliuda.
Saugo žmoną, kaip V. D. Negeria, kaip J. P.
Važiuoja, kaip Viktoras Petrauskas.
Su "sputnikais" kalbasi, kaip jaunasis Alminas.
Dešras verda, kaip Aftukienė.

Nuo pardavėjų geriausia apsaugoti užrašu: Saugokis, piktą namų šeimininkę.

Nuo pardavėjų geriausia apsaugoti užrašu: Saugokis, piktą namų šeimininkę.

Vadina chorą, kaip Algis Raulinaitis.
Apie senatvę bijosi pagalvoti, kaip Vytautas Fiedžinskas.
Laikraščius neskaityti, kaip Alfonsas Giedraitis.
Mergaites vilioja, kaip Algis Glazė.
Bernelius muša, kaip D. P.
Nuo lietuvių slapstosi, kaip Jonas Tamašauskas.
Kortas pašo, kaip Jonas, Griegas, Feliksas, Viktoras.
Automobilius daužo, kaip Romas.
Nebaigia statybų, kaip Viktoras.
Lenkams dainuoja, kaip Florencija.
Džiribaką šoka, kaip Mossaitė.

Lėtai šneka, kaip Pranas Pakalniškis.
Dirba ir reklamuoja kaip Algirdas Gustaitis.
Viešumos bijo, kaip tautininkai.
Vyro klausio, kaip Tamulaitienė.
Renkasi, kaip pas Bronių Raitelį rezistentai.
Vaikus moko, kaip Razutienė.
Aukus renka, kaip Jonas Kučingis.
Savo vaikus myli, kaip Juozas Kojelis.
Sufleruoja, kaip Gražina Raitienė.
Kalba nesivaržydamas, kaip Miltonas Starkus.
Visad dainuoja, kaip Jonas Rugelis.
Pastovų kablaryšį nešioja, kaip Juozas Tininis.
Mirti rengiasi, kaip Džukijos Danutė.
Blogai bizniauja, kaip daktaras Grigas.
Į senas panas žiūri, kaip ponas V.
Gailisi atvažiuos, kaip Elena Vilimienė.
Fotografuojasi, kaip Leonardas Valiukas.
Akinus užsideda-nusiima, kaip Algirdas Žaliūnas. Pravažiavęs

Vytautas Fiedžinskas.
Laikraščius neskaityti, kaip Alfonsas Giedraitis.
Mergaites vilioja, kaip Algis Glazė.
Bernelius muša, kaip D. P.
Nuo lietuvių slapstosi, kaip Jonas Tamašauskas.
Kortas pašo, kaip Jonas, Griegas, Feliksas, Viktoras.
Automobilius daužo, kaip Romas.
Nebaigia statybų, kaip Viktoras.
Lenkams dainuoja, kaip Florencija.
Džiribaką šoka, kaip Mossaitė.

Sovietų humoras

"Krokodilo" Nr. 23 įdėtas paveikslas sovietų įmonės vedėjo ir sekretorės, kuriai jis sako:
— Mano raporte visur vieton žodžio "aš" įdėkite — "mes";
paaiškėjo, kad pas mus planas neįsipildytas.

— Joks žmogus dar nėra tikrai kvailas, kai jis dar nenusteina.

Spyglininkai rašo

— Milvaukietis, mūsų bendradarbis, rašo: "Perskaitęs straipsnį apie akcijas, siūliau pirkti taverininkų akcijas. Dėlto galima gauti didelis pelnas: kepenų corozė, delirium tremens ir kt." Spygliai visai sutinka su bendradarbio mintimis, nes jau anksčiau yra rašę: "Viens geria kava, o kitas pieną, o trečias geria vandenį gryną, bet visus fondus remia šiandieną tie, kurie geria alų ar vyną."
Steigias blaivybės, geriantį peikia, sužavi žmogų blaiviais veikimais, bet jeigu kasą papildyt reikia, vakarą rengia su išgerimais.

Laikraščiai rengia balius šian dieną, bus šaunus baras rašo ir sako, remias kultūra čia ne ant pieno, bet ant mažyčio stiklo konjako".

— Bičiulis iš Cicero taip rašo apie Petro mylimąją, kuri yra graži ir šviesiaplaukė ir su kuria jis daug dienų praleido. Tai yra:

Skani, skaidri ir nekalti
Bonkutė vėdros visada.

Mūsų nuomone, tai joks skirtumas ir nuo bonkinės, ir nuo kitokios šviesiaplaukės galvos panašiai susisuka.

Viežlybi nusidavimai

"Naujienos" 174 Nr. viežlybuose nusidavimuose šitaip rašo: "Vieną kartą dr. Biežis pasakė, kad jis tautinėj sąjungoj nematęs įlindusių fašistų. Įdomu, kaip daktaro manymu fašistas išvirsiniai turėtų atrodyti?"

Kadangi dr. Biežis to nebe-paaiškino, o "Naujienos" taip ir nežino, tai mes pasistengsim nupiešti abrožą fašisto, kaip tas nenaudėlis turėtų atrodyti. Regis, šitaip: būtinai su fraku, o nosis raudona. Ausys ir nosies šnervės vešliai prižėlę plaukais. Saliūne geria tikiai konjaką, knarkia nemiegodamas, o pamatęs "Naujienų" redaktorius — ima baubti bizonos balsu. Išvėdę tokį — saugokitės, nes gali užkrėsti nelemtomis idėjomis.

Stud. Angelė Katelytė džiaugiasi, kad vėl pradėjo lankyti universitetą, kur daug galvų išminties ir širdžių galimimų.

— Man įdomu, iš kur jūs, daktare, žinote, kada žmogus yra išprotėjęs.
— Tai labai nesunku, — atsakė daktaras, — aš paklausiu paprastą klausimą, į kurį protingas žmogus labai lengvai gali atsakyti. Pavyzdžiui, jeigu kapitonas Cook aplaukė apie žemę tris kartus ir vienos iš tų trijų kelionių metu jis buvo užmuštas. Kurios kelionės metu tai įvyko?

Diplomatas pasikrapštė pakaušį ir, paraudęs, tarė:
— Dovanokite, ponas daktare, bet mano istorija truputį šlubuoja. Ar jūs negalėtumėte duoti kitokį klausimą?

— Žmonės yra liūdni todėl, kad jie vieton tiltų stato sienas.

J. F. Newton

Mielam kolegai, "Spyglių ir Dyglių" redaktoriui

DR. S. ALIUNAI

staiga, netikėtai ir amžinai įkliuvusiam į šilkinį N i j o l e s būčių, reiškiamę gilią užuojautą.

TEODORAS KLEMA
ALMIS DRULIA
ALB. PLIUMPIS
NAUJ. DIPL. ŠEFAS